

Voortgangsrapportage I 2024

Gemeente Groningen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Stand van zaken	3
Programma's	7
Programma 1: Economie en Ruimte	7
Deelprogramma 1.1: Economie en werkgelegenheid	9
Deelprogramma 1.2: Mobiliteit	10
Deelprogramma 1.3: Wonen	13
Programma 2: Leefomgeving en Veiligheid	16
Deelprogramma 2.1: Kwaliteit van de leefomgeving	17
Deelprogramma 2.2: Veiligheid	18
Programma 3: Vitaal en Sociaal	20
Deelprogramma 3.1: Werk en inkomen	21
Deelprogramma 3.2: Onderwijs	26
Deelprogramma 3.3: Welzijn, gezondheid en zorg	28
Deelprogramma 3.4: Sport en bewegen	31
Deelprogramma 3.5: Cultuur	33
Programma 4: Dienstverlening en bestuur	35
Deelprogramma 4.1: Dienstverlening	35
Deelprogramma 4.2: College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	36
Deelprogramma 4.3: Algemene inkomsten en post onvoorzien	39
Deelprogramma 4.4: Overhead en ondersteuning organisatie	40
Paragrafen	41
Paragraaf 1: Wijkontwikkeling en wijkvernieuwing	41
Paragraaf 2: Duurzaamheid	41
Paragraaf 9: Bedrijfsvoering	42
Strategische HR-agenda	42
Slot en nacalculaties	42
Voortgang van onderzoeken doeltreffendheid en doelmatigheid	43
Hervormingen	44

Inleiding

In deze eerste voortgangsrapportage 2024 van de gemeente Groningen informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2024.

De voortgangsrapportage heeft de functie van het verstrekken van actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting.

Leeswijzer

De voortgangsrapportage begint met een stand van zaken. In de programma's geven we de verwachte afwijkingen per programma weer zowel op de uitvoering van beleidsdoelen als op de financiën. Daarna gaan we in op de stand van zaken rondom de paragrafen Integraal Gebiedsgericht Werken, Duurzaamheid en Bedrijfsvoering.

De afwijkingen in de uitvoering van beleidsdoelen lichten we toe en geven we aan door gekleurde icoontjes (stoplichtenrapportage).

betekent dat we de doelstelling naar verwachting gaan halen.

betekent dat voor het behalen van de doelstelling bijsturing noodzakelijk is.

betekent dat het halen van de doelstelling vermoedelijk niet mogelijk is.

De doelstellingen die we verwachten te behalen melden we hier niet. Daarnaast geven we een toelichting op de verwachte financiële afwijkingen vanaf 500 duizend euro ten opzichte van de begroting en op bestuurlijk relevante afwijkingen. Dit betekent dat niet bij alle beleidsvelden toelichtingen zijn opgenomen.

Stand van zaken

In dit hoofdstuk geven we een samenvatting van de financiële prognose 2024 op basis van de gegevens die we presenteren in de programma's. Vervolgens geven we een toelichting op de grootste beleidsmatige ontwikkelingen en een toelichting bij de belangrijkste financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Hoofdpijnen prognose resultaat

Verwacht resultaat 2024

Onze inschatting voor dit jaar is een plus van 45,6 miljoen euro bruto resultaat, op een begroting van 1,3 miljard euro. Ons ambitieniveau is hoog en zien ook dat de krapte op de arbeidsmarkt, prijsstijgingen en schaarste van materialen een flinke impact hebben op de uitvoerbaarheid en doorlooptijd van zowel onze geplande projecten alsook (bouw- en ontwikkelprojecten) van andere Groningse organisaties en particulieren. Hierdoor verwachten we op een aantal fronten vertraging in de uitvoering, waardoor budgetten niet volledig worden ingezet. Dit zien we bijvoorbeeld bij samenwerkingsverbanden en projecten. Ook zien we op dit moment een aantal nadelen, waaronder nog steeds hogere structurele lasten voor Jeugdhulp. Op dit moment is het nog te vroeg om bij alle budgetten een gedegen prognose af te geven. Bij de tweede voortgangsrapportage geven we hierover een scherper beeld af.

Na de zomer komen we met een voorstel om niet beïnvloedbare zaken het jaarrekeningresultaat niet onnodig te laten beïnvloeden. Dit gaat bijvoorbeeld over resultaat op gemeentefonds of samenwerkingsverbanden.

Grootste afwijkingen

Het resultaat na aftrek van de met uw raad afgesproken toegestane bestemmingen wordt ingeschat op een plus van 37,8 miljoen euro. Het grootste voordeel hierin is 21,6 miljoen euro op het gemeentefonds. Dit wordt veroorzaakt door effecten september circulaire 2023 en mei circulaire 2024. Deze ontstaan hoofdzakelijk door de accresbijstelling van het rijk en door een bijstelling van de maatstaven, met name een hoger aantal huishoudens met een laag inkomen en een hoger inwoner aantal. Ook is de verwachte onderuitputting van het BTW-compensatiefonds 2,4 miljoen euro hoger dan geraamd. Een uitgebreidere toelichting op de bijstelling van het gemeentefonds is opgenomen in het raadsvoorstel Meicirculaire 2024 (177018-2024)

Enkele andere voordelen die we voorzien zijn de nacalculatie loon- en prijscompensatie 2 miljoen euro, maatschappelijke opvang 4,8 miljoen euro, vrouwenopvang 1 miljoen euro, BUIG 4,5 miljoen euro, parkeerbedrijf 4,7 miljoen euro en 2,4 miljoen op de WMO. Enkele nadelen die we voorzien zijn 3,2 miljoen euro bij de jeugdzorg en 1,5 miljoen op de bijzondere bijstand, Studietoeslag en Individuele inkomens toeslag.

Afwijkingen in relatie tot de begroting 2025

Er zijn een aantal grote afwijkingen die invloed hebben op de begroting voor de komende jaren, zoals de kosten bijzondere bijstand, basisbanen, diverse toeslagen en jeugdzorg, maar ook het structurele voordeel bij het gemeentefonds. Daarom hebben we de structurele afwijkingen betrokken bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2025.

Financiële situatie op langere termijn

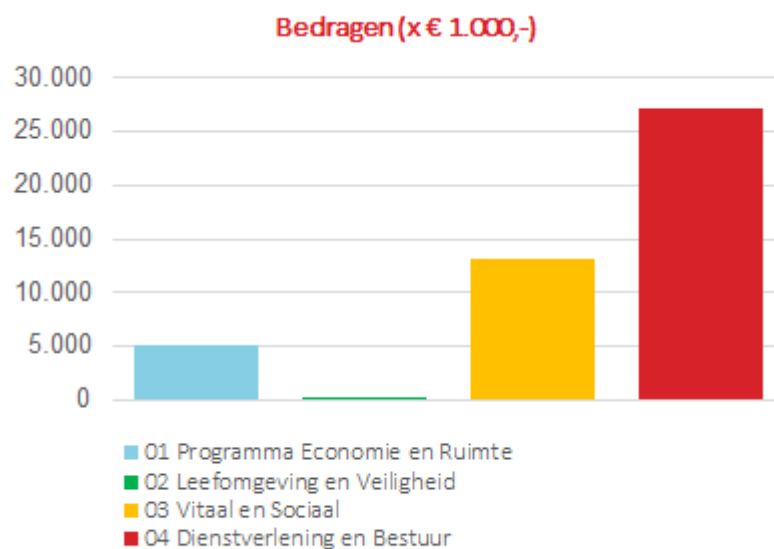
De prognose van het resultaat over 2024 geeft net als bij de jaarrekening 2023 een vertekend beeld van de werkelijke gemeentefinanciën voor de komende jaren. Vanaf 2026 is namelijk sprake van een structureel tekort in de gemeentefinanciën, onder andere veroorzaakt door landelijke kortingen op het gemeentefonds. De opgaven voor de gemeente zijn groot waarbij de financiën van de gemeente onder zware druk staan. Daarbovenop komt nog dat gemeenten wettelijke taken krijgen opgelegd van het Rijk, zonder dat daar voldoende budget tegenover staat. Voorbeeld hiervan is de jeugdzorg, maar ook de invoering van de Omgevingswet. Dit zien we ook terug in de knelpunten voor de begroting 2025.

We zien we ook kosten op andere gebieden toenemen zoals bestaanszekerheid, veiligheid, beheer en onderhoud, energietransitie, maatschappelijk vastgoed en organisatie. Tegelijk hebben we de komende jaren een grote investeringsopgave.

In de voorjaarsbrief wordt de raad geïnformeerd over de ontwikkelingen in het meerjarenbeeld.

Prognose resultaat 2024 voor bestemming per programma

Onderstaande grafiek en de tabel daaronder laat per programma het resultaat voor bestemming zien.

Programma (bedragen x 1.000 euro)	Prognose resultaat
01 Economie en Ruimte	5.100
01.1 Economie en werkgelegenheid	0
01.2 Mobiliteit	4.900
01.3 Wonen	200
02 Leefomgeving en Veiligheid	249
02.1 Kwaliteit van de leefomgeving	0
02.2 Veiligheid	249
03 Vitaal en Sociaal	13.085
03.1 Werk en inkomen	3968
03.2 Onderwijs	1.010
03.3 Welzijn, gezondheid en zorg	6.794
03.4 Sport en bewegen	1.352
03.5 Cultuur	-39
04 Dienstverlening en bestuur	27.150
04.1 Dienstverlening	932
04.2 College, raad, wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken	24.166
04.3 Algemene inkomsten en post onvoorzien	1.327
04.4 Overhead en ondersteuning organisatie	725
Eindtotaal	45.584

De prognoses lichten we toe in de hoofdstukken per programma verderop in dit document, daarom beperken wij ons hier tot de prognose van de resultaten in grafiek- en tabelvorm.

Beïnvloedbaarheid resultaat

Het verwachte resultaat van 45,6 miljoen euro bestaat voor een deel uit resultaten die niet (direct) beïnvloedbaar zijn, waaronder resultaten op het gemeentefonds. Nog een grote factor betreft de resultaten op samenwerkingsverbanden, waaronder Maatschappelijke Opvang van 4,8 miljoen euro. In de samenwerking wordt bepaald waaraan en wanneer het budget wordt besteed. Dit kunnen wij als gemeente Groningen niet zelfstandig bepalen. Onze verwachting is dat de voordelen voor Maatschappelijke Opvang vanaf 2025 sterk verminderen.

Besteedbaar resultaat

Het resultaat wordt onderverdeeld in een vijftal resultaat categorieën. Per categorie gelden regels voor de besteedbaarheid hiervan. Dit is vastgelegd in het [kader voor resultaatbepaling en resultaat bestemming](#). In onderstaande tabel ziet u het resultaat voor bestemming, het niet-bestedbare deel en het resultaat na bestemming.

Resultaatcategorie (bedragen x 1.000 euro)	Resultaat voor bestemming	Besteedbaar	Niet besteedbaar
Samenwerkingsverband	5.866	0	5.866
Inc middelen Gemeentefonds	1.228	0	1.228
Meerjarig project	380	0	380
Bijzonder resultaat	264	0	264
Regulier/overig resultaat*	37.846	37.846	0
Totaal resultaat	45.584	37.846	7.738

*Inclusief voordeel gemeentefonds

Hieronder volgt een toelichting per resultaatcategorie.

Samenwerkingsverbanden

De resultaten die binnen (regionale) samenwerkingsverbanden ontstaan zijn niet eenzijdig beschikbaar voor de gemeente Groningen, maar zullen in 2025 bestemd blijven voor de samenwerkingsverbanden. Het resultaat heeft met name betrekking op Maatschappelijke Opvang.

Incidentele middelen gemeentefonds

Dit betreffen resultaten op de via het gemeentefonds beschikbaar gestelde incidentele middelen via de circulaire voor een specifiek doel. Voor deze middelen is een tweejarige bestedingstermijn afgesproken met de raad. Het resultaat bestaat voornamelijk uit middelen voor de uitvoeringsplannen intensivering Schuldhulpverlening.

Meerjarige projecten

Dit betreffen resultaten op door de raad vastgestelde meerjarige projecten. Resultaten hierop blijven gedurende de looptijd van deze projecten beschikbaar, tenzij deze resultaten niet meer nodig zijn voor het vervolg van het project. De budgetten voor deze meerjarige projecten worden veelal in één keer ter beschikking gesteld. De besteding van deze middelen is echter gedurende de looptijd van de projecten. Het betreft hier voornamelijk het project 'Opruimen SBR korrels kunstgrasvelden'.

Bijzondere resultaten

Dit betreffen resultaten waar separaat een door de raad vastgesteld kader onder ligt, of waar het gaat om resultaten binnen een gesloten systeem (bij kostendekkende tarieven). Voorbeelden hiervan zijn SIF-middelen (Stedelijk Investerings Fonds) en resultaten op grondzaken.

Reguliere resultaten

Tekorten of overschotten op reguliere budgetten worden bij de jaarrekening verrekend met de algemene middelen. Deze middelen kunnen vervolgens via een integrale afweging worden ingezet voor de komende begroting of ter versterking van ons weerstandsvermogen.

De resultaten worden nader toegelicht bij de deelprogramma's en samengevat in de VGR in 't kort.

Begrotingsrechtmatigheid

Met ingang van boekjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording ingevoerd. Het college neemt deze verantwoording voor het eerst in de jaarrekening 2023 op. Hierin verklaart het college wel of niet rechtmatig te hebben gehandeld binnen de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens (3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves). In de financiële verordening is opgenomen dat, indien een lastenoverschrijding tijdig gemeld wordt aan de raad, deze niet als onrechtmatig wordt beschouwd. Tijdig melden kan zijn bij de voortgangsrapportages of bij de jaarrekening.

In deze voortgangsrapportage verwachten we bij een aantal deelprogramma's dat de geautoriseerde lasten worden overschreden. We komen hier bij de VGR 2024-II op terug, wanneer we een actuelere prognose kunnen voorleggen.

Onzekerheden in de prognose

Claim vertragingsschade

In het verleden is bij de aanleg van het warmtenet-tracé Plutolaan-Antaresstraat-Pleiadenlaan vertraging opgelopen. Als gevolg van deze vertraging en opgelegde boetes wegens niet tijdige oplevering claimt de betrokken aannemer schade bij WarmteStad en is tussen deze partijen een juridisch geschil ontstaan. Hierbij heeft de gemeente Groningen ook een aandeel in de aanneemsom.

Daarom zal in het geval van een eventuele toekenning van de schadeclaim ook een deel ten laste van de gemeente Groningen worden gebracht.

Hoewel de gemeente Groningen en WarmteStad van mening zijn dat de opdracht financieel is afgewikkeld, ligt dit geschil nu voor bij de rechter en is het aandeel van de gemeente Groningen hierin als risico opgenomen in deze voortgangsrapportage.

Niet planmatig onderhoud Oosterpoort

Sinds 2017 is het onderhoud van de Oosterpoort afgeschaald tot 'sterfhuisconstructie'. Alleen strikt noodzakelijke investeringen, samenhangend met veiligheid en bedrijfskritische processen worden uitgevoerd. Dat leidt tot meer storingen en daarmee tot meer onvoorzien onderhoud.

Meerjaren onderhoudsprogramma (MJOP) Sport

De actualisatie van het meerjaren onderhoudsprogramma is in volle gang. Naast het reguliere onderhoud constateren we ook "uitgesteld" onderhoud. De omvang (€) is nog niet nader bepaald, maar zal naar verwachting substantieel zijn. Een deel zal kunnen worden ondergebracht in het MJOP en een deel niet. We verwachten in de loop van het 2e kwartaal 2024 hier meer duidelijkheid over te hebben.

Voorziening wachtgelden en pensioenen ex-wethouders (APPA)

Voor de dekking van wachtgeldverplichtingen van voormalig wethouders hebben wij een voorziening getroffen. Ook voor de dekking van pensioenlasten van (oud-)wethouders hebben we een voorziening. De hoogte van de pensioenvoorziening kan pas bepaald worden na het verschijnen van de decembercirculaire, op basis van de op dat moment geldende rentestand. Voor de wachtgeld voorziening is dit afhankelijk van het beroep dat per einde jaar nog op de voorziening wordt gedaan.

Programma's

Programma 1: Economie en Ruimte

Economie en werkgelegenheid

Contouren van groei in 2024 tekenen zich af.

[De \(economische\) groei](#) zal naar verwachting aantrekken van 0,1% in 2023 tot 0,7% in 2024 en 1,2% in 2025, vooral dankzij de particuliere consumptie en het herstel van koopkracht. In de loop van 2024 zal de groei verder aantrekken naarmate de financiële condities versoepelen en de buitenlandse vraag toeneemt. Uit [een onderzoek van ABN AMRO](#)*2 blijkt dat de geconcentreerde uitbetaling van de energietoeslag aan minima heeft bijgedragen aan de groei in het vierde kwartaal in 2023. Omdat dit effect wegvalt, valt de consumptie in het eerste kwartaal van 2024 mogelijk wat terug. Binnen de provincie Groningen ontving 1,9% van de Groningse beroepsbevolking in april een uitkering. In de gemeente Groningen daalde het aantal uitkeringen met 0,3 procent. Landelijk nam het aantal WW-uitkeringen toe in de afgelopen maand met 0,5%. [Ten opzichte van vorig jaar steeg de WW zowel in Groningen \(+7,9%\) als landelijk \(+10,3%\)](#). [Het aantal faillissementen in de gemeente Groningen](#) was met 15 in het 1e kwartaal 2024 hoger dan het laatste kwartaal 2023 en het gemiddelde van de afgelopen jaren. Corona (en coronasteun) kan daarvoor mogelijk een verklaring zijn.

Mobiliteit

Het aantal verplaatsingen van, naar en in onze gemeente neemt de komende jaren fors toe als gevolg van een toename van het aantal inwoners en arbeidsplaatsen. Als we niets doen heeft dit negatieve gevolgen voor de leefbaarheid in onze

woonwijken en dorpen. Daarom nemen we in Groningen op steeds meer plekken afscheid van het uitgangspunt dat de auto centraal staat in de manier waarop we onze openbare ruimte inrichten. We verlagen de maximumsnelheid van 50 km/uur naar 30 km/uur. Bovendien staan lopen, fietsen en het openbaar vervoer in onze gemeente op de eerste plaats. Vanuit onze uitvoeringsprogramma's werken we aan het verbeteren van de bereikbaarheid van en de leefbaarheid in onze gemeente. Maar ook aan maatregelen om de klimaatverandering aan te pakken, zodat we in 2035 als gemeente CO₂-neutraal zijn. De realisatie van elektrische laadinfrastructuur, het instellen van zero-emissiezones en het stimuleren van deelmobiliteit worden daarom voortvarend door ons opgepakt.

Dit voorjaar en deze zomer werken we hard om de nieuwe, verdiepte ligging van de Zuidelijke Ringweg en het nieuwe Julianaplein aan te sluiten op de bestaande wegen. Om te voorkomen dat het verkeer in en rond Groningen vast komt te staan, wordt alles uit de kast gehaald onder het motto 'vaststaan of meebewegen'. Doel is om dagelijks 80.000 auto's (20%) minder op de weg te hebben. Als alles volgens planning verloopt, kan het autoverkeer vanaf maandag 2 september gebruik maken van de nieuwe Zuidelijke Ringweg.

Wonen

De druk op de woningmarkt in gemeente Groningen is groot. Er is veel vraag naar woningen en we voelen de urgentie om voldoende woningen toe te voegen. De gestegen rentes, bouwkosten en schaarste aan bouwmaterialen, personeel en locaties zorgen hierbij wel voor een stevige uitdaging. De realisatie van nieuwe woningen blijft hierdoor achter bij de planning. Samen met corporaties en ontwikkelaars zetten we ons er ten volle voor in om toch meer woningen te realiseren. We gaan voor woningen in verschillende segmenten (grondgebonden, appartement) en categorieën (koop, huur, sociale huur), zodat we alle doelgroepen kunnen bedienen. Het grootste deel van de nieuwbouwwoningen zal landen in Suikerzijde, Stadshavens, Reitdiepzone, De Held III en Meerstad, maar er worden ook woningen toegevoegd op andere ontwikkellocaties en in de dorpen. We hebben eveneens veel aandacht voor voldoende sociale huurwoningen, voor betaalbaarheid en voor een goede prijs/kwaliteit verhouding. Er zijn afspraken met de corporaties over huurbeleid en over het woonruimteverdeelsysteem om te zorgen voor een eerlijke en evenwichtige verdeling van de aanwezige sociale huurwoningen.

Daarnaast focussen we ons op de groeiende groep ouderen en kwetsbare bewoners en hun woonbehoefte in combinatie met passende zorg. In de uitvoeringsagenda bij de woonzorgvisie gaan we hier – samen met de corporaties en zorgpartijen – nader op in. Ook hebben we aandacht voor groepen die anders willen wonen, bijvoorbeeld coöperatief. Daarnaast blijven jongeren en (internationale) studenten een belangrijke doelgroep in de stad.

Naast zorgen voor voldoende woningen in diverse segmenten hebben we ook aandacht voor de energetische kwaliteit van woningen en voor een goede leefomgeving. Alle nieuwbouwwoningen zijn aardgasvrij en ook steeds meer bestaande woningen worden aardgasvrij gemaakt, met name via de uitrol van het warmtenet. We maken prestatieafspraken met de woningcorporaties over onder meer de verduurzaming van de huurwoningvoorraad en een klimaatadaptieve woonomgeving.

Netcongestie

Netcongestie zal gebiedsontwikkelingen(woningbouw) en gronduitgifte (bedrijven) frustreren. De precieze impact is nog onbekend. Daarom is binnen de gemeente een taskforce Netcongestie opgericht. Deze taskforce gaat inventariseren welke mogelijke problemen op de gemeente afkomen en of en hoe inwoners en bedrijven het beste kunnen inspelen op de nu ontstane situatie. Mogelijke oplossingen bestaan uit: prioritering, reservering van netcapaciteit voor gebiedsontwikkeling, korte termijn netverzwaring en netcongestiemanagement (o.a. batterijen, sturen op bedrijvigheid met een vestigingskader, verduurzamen van mobiliteit). Op die manier kan de impact op onze gebiedsontwikkelingen en gronduitgifte worden bepaald.

Ook ten aanzien van de ondergrond moeten we steeds intensiever samenwerken en integraal afstemmen om de openbare ruimte te kunnen blijven vergroenen. Door o.a. de verzwaring van het elektriciteitsnet en de aanleg van warmtenetten, wordt het steeds drukker in de ondergrond. De ondergrondse infrastructuur is sturend voor de bovengrondse inrichting. Dit vraagt om een goede integrale afstemming en een betere samenwerking met als doel zoveel mogelijk eenmalig de grond te vergraven voor verschillende opgaven. De bovengrondse vertaling van netverzwaring en aanleg warmtenetten etc., in netkasten en transformatorhuisjes is hier tevens van belang en we proberen qua planning en ontwerp zoveel mogelijk te sturen op een optimale inrichting van de openbare ruimte, aangelegd volgens de leidraad Nieuwe Ruimte.

Deelprogramma 1.1: Economie en werkgelegenheid

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Economische ontwikkeling		
Het behouden en creëren van duurzame en innovatieve werkgelegenheid.	We starten een pilot in grensoverschrijdende samenwerking binnen de gezondheidseconomie.	
	Toelichting: We onderzoeken of een pilot kan worden opgenomen in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met Hamburg of beter hoort bij de samenwerking met Oldenburg. Momenteel wordt er gewerkt aan de contouren van de pilot.	
Faciliteren van toekomstbestendige economische groei	We verkennen de kansen en behoeften die er zijn in de cross-over creativiteit en gezondheidseconomie door brainstormsessies te organiseren, en formuleren daar mogelijke projecten op.	
	Toelichting: Op dit moment ligt er geen acute behoefte vanuit de zorg voor creativiteit binnen bedrijfsvoering, zodra die wel ontstaat spelen we hierop in.	
Ruimtelijk-economische ontwikkeling		
Ruimtelijke economie Opgave 2: economische voorzieningen groeien mee met de groei van de gemeente		
In Groningen is volop ruimte voor ontspanning	We werken de komende jaren aan het vernieuwen of versterken van een aantal belangrijke voorzieningen in onze gemeente.	
	Toelichting: de raad moet nog beslissen over nieuwe huisvesting van de Oosterpoort, vernieuwing sportcentrum Karding en Martiniplaza. Nieuwbouw hangt mede af van beschikbaarheid van de benodigde investeringslasten.	
Grondzaken: Zie Paragraaf 7: Grondbeleid.		

Financiële toelichting

Deelprogramma 1.1 Economie en werkgelegenheid	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
01.1.1 Economische Ontwikkeling	7.227	8.141	8.141	0
01.1.2 Ruimtelijke econ. ontwikkeling	4.542	4.514	4.515	0
01.1.3 Grondzaken	14.888	14.830	14.830	0
01.1.4 Overige Economie	13.158	13.158	13.158	0
Totaal lasten	39.815	40.644	40.644	0
<i>Baten</i>				
01.1.1 Economische Ontwikkeling	896	896	896	0
01.1.2 Ruimtelijke econ. ontwikkeling	1.307	1.301	1.300	0

01.1.3 Grondzaken	5.158	5.158	5.158	0
01.1.4 Overige Economie	250	250	250	0
Totaal baten	7.611	7.604	7.604	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	371	371	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal deelprogramma 1.1	-32.204	-33.410	-33.410	0

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 500 duizend euro binnen dit deelprogramma.

Deelprogramma 1.2: Mobiliteit

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Vervoerswijzen		
Toename van ruimte-efficiënte, schone en gezonde vervoerswijzen door groei van het aandeel voetgangers, fiets en openbaar vervoer en afname van het aandeel auto's zowel binnen gemeente Groningen als van en naar Groningen met als doel: herwinnen openbare ruimte, verminderen CO ₂ uitstoot en realiseren van een gezondere leefomgeving.	Conform ons Uitvoeringsprogramma Lopen, Fietsen en Verkeersveiligheid verbeteren we in 2024 looproutes naar wijkvoorzieningen (zoals Winkelcentrum Paddepoel), openbaar vervoerhaltes en stations.	
	Toelichting: De projecten zijn in gang gezet, maar vragen meer capaciteit dan aanvankelijk gedacht. De daadwerkelijke realisatie ervan in 2024 gaat waarschijnlijk niet lukken. Waar mogelijk huren we extra capaciteit in.	
	Begin 2024 stellen we, als uitwerking van onze Mobiliteitsvisie , een Routekaart OV 2040 vast waarin we aangeven hoe het openbaar vervoer in Groningen er op de langere termijn uit moet gaan zien en welke stappen we de komende 20 jaar gaan zetten om ons doel waar te maken;	
	Toelichting: Diverse oorzaken hebben ertoe geleid dat de Routekaart OV 2040 in het vierde kwartaal van 2024 ter vaststelling wordt voorgelegd aan de raad.	
	In 2024 introduceren we een nieuwe bezoekersvergunning. Op dit moment heroverwegen we de systematiek hiervan.	
	Toelichting: In juli 2024 leggen we een raadsvoorstel over de nieuwe bezoekersvergunning ter besluitvorming aan de raad voor. Dat	

	betekent dat de invoering met ingang van het kalenderjaar 2025 plaatsvindt.	
Effect op de directe omgeving		
Herwinnen van de openbare ruimte en zorgen voor voldoende goede fietsparkeervoorzieningen	We werken toe naar opening van de nieuwe Fietsenstalling Herestraat (onder de C&A) in 2024. Met deze kwalitatief hoogwaardige fietsenstalling, die plaats biedt aan circa 600 fietsen, bieden we fietsers een aantrekkelijk alternatief voor het stallen van hun rijwiel en creëren we tevens een aantrekkelijkere openbare ruimte;	
	Toelichting: Doordat de voorbereidingen meer tijd vragen dan vooraf gedacht, heeft de pandeigenaar/externe initiatiefnemer de start van de verbouwwerkzaamheden van het gehele C&A-pand - daarmee ook de realisatie van een fietsenstalling - moeten uitstellen. Naar verwachting kunnen de werkzaamheden eind 2024 beginnen.	
Herwinnen van de openbare ruimte door terugbrengen dominantie van geparkeerde auto's in het straatbeeld	In 2024 willen we met promotie en speciale acties mensen verleiden vaker gebruik te maken van deelauto's en voeren we nieuwe vergunningen in voor commerciële deelauto-aanbieders.	
	Toelichting: Onder meer via mobiliteitsmarkten, bijeenkomsten en flyers promoten we deelmobiliteit zoveel mogelijk. De invoering van nieuwe vergunningen voor commerciële deelauto-aanbieders stellen we vooralsnog uit, omdat er op dit moment landelijke afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld datadeling. Vanuit het landelijk samenwerkingsprogramma deelmobiliteit (Natuurlijk!Deelmobiliteit) zijn wij daarbij aangehaakt. Deze afspraken willen we onderdeel maken van de nieuwe vergunning.	
Slim en Duurzaam		
Het op orde hebben van de datastromen	Groningen is één van de honderd Europese steden die deel uit maken van de EU mission on Climate-Neutral and Smart Cities (2030). In 2024 fungeert Groningen als koploper bij de implementatie van nieuwe Europese indicatoren voor duurzame mobiliteit (SUMI).	
	Toelichting: De ontwikkeling van nieuwe Europese indicatoren verloopt langzamer dan eerst was voorzien waardoor de implementatie daarvan in Groningen ook later wordt.	
Een leefbare en aantrekkelijke binnenstad door alleen nog maar schone voertuigen toe te staan	Samen met de bouwsector en andere relevante stakeholders ontwikkelen we in 2024 een visie en uitvoeringsprogramma voor de verduurzaming van de bouwlogistiek.	
	Toelichting: Het opstellen van een visie en uitvoeringsprogramma voor verduurzaming van bouwlogistiek vraagt meer tijd, omdat we hierin ook de woningbouwopgave willen meenemen. Diverse gesprekken vinden plaats en bovendien is het plan een Congres Bouwlogistiek te gaan organiseren.	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2024	Prognose 2024
Slim en Duurzaam		
CO ₂ -uitstoot per reizigerskilometer bus in gram per reizigerskilometer	1	
Toelichting: per abuis in de begroting 2024 een 1 ingevuld, in plaats van 8.		

Financiële toelichting

Deelprogramma 1.2 Mobiliteit	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
01.2.1 Vervoerswijzen	7.156	7.056	7.056	0
01.2.2 Impact op de directe omgeving	23.929	23.906	21.406	2.500
01.2.3 Slim en duurzaam	14.526	14.338	14.338	0
Totaal lasten	45.611	45.300	42.800	2.500
<i>Baten</i>				
01.2.1 Vervoerswijzen	0	0	0	0
01.2.2 Impact op de directe omgeving	31.163	31.163	33.562	2.400
01.2.3 Slim en duurzaam	790	1.177	1.177	0
Totaal baten	31.953	32.340	34.739	2.400
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	110	991	991	0
Totaal onttrekkingen	0	326	326	0
Totaal deelprogramma 1.2	-13.769	-13.625	-8.725	4.900

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

1.2.2 Impact op de directie omgeving	Lasten	Baten
Parkeerbedrijf	2.700	2.000

Bij het Parkeerbedrijf verwachten we een voordeel van 4,7 miljoen euro. Dit komt enerzijds door een structurele omzetstijging van 2 miljoen euro (onder andere vanwege een hoger tarief voor het belparkeren) dan was voorzien bij het opstellen van de begroting. Daarnaast is aan de lastenkant bij het opstellen van de begroting rekening gehouden met een incidenteel positief resultaat van 2,7 miljoen euro.

Parkeerhandhaving

-200

400

Deelprogramma 1.3: Wonen

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Stimuleren woningmarkt		
Toevoegen van voldoende woningen (gemiddeld 1.500 per jaar tot en met 2030). In 2024 verwachten we circa 1.400 nieuwbouw woningen op te leveren	Het aantal op te leveren woningen in 2024 komt lager te liggen dan eerder verwacht. Door de combinatie van gestegen bouwkosten en een onzekere markt worden projecten aangepast en/of uitgesteld door ontwikkelaars. In de wijkvernieuwing geldt dat sloop voor de nieuwbouw, en verdichting, uit gaat waardoor ook in de sociale woningbouw de aantallen in 2024 lager zijn, maar daarna weer oplopen. We zoeken met marktpartijen en corporaties naar instrumenten om de woningbouw op gang te houden. Dit doen we onder andere via de Boumakring en via de versnellingstafel, maar ook nauwere samenwerking met corporaties. Het gaat hierbij zowel om woningbouw in de stad als in de dorpen.	
	Toelichting: Het aantal op te leveren woningen in 2024 komt lager te liggen dan eerder verwacht. Volgens de huidige prognoses betreft het 1250 woningen bruto. We merken dat door de combinatie van gestegen bouwkosten en een onzekere markt enkele projecten worden aangepast en/of uitgesteld.	
We willen dat er voortgang geboekt wordt in de versterkingsoperatie, waarbij de bewoner centraal staat en waarbij de bewoner, dorpen en buurten sterker uit de versterking komen.	Er wordt hard gewerkt aan de versterkingsadviezen voor Ten Post. Ook ligt er voor Ten Post een plan voor verduurzaming.	
	Toelichting: de vertraging in het leveren van de versterkingsadviezen betekent dat sommige projecten langer stil liggen. De verwachting is wel dat na 1 juli 2024 deze projecten ook snel kunnen opstarten.	

	In de oostelijke stadswijken blijven wij doorgaan met de typologie-aanpak. De typologieaanpak houdt in dat gebouwen niet individueel worden beoordeeld, maar in een typologie ingedeeld worden waarvoor vooraf is bepaald of versterking nodig is.	
	Toelichting: ook in de oostelijke stadswijken heeft de vertraging in het leveren van de versterkingsadviezen effect. Het is nog niet te voorspellen hoeveel van de adressen met een missend versterkingsadvies uiteindelijk versterkt moeten worden.	
Toevoegen van netto gemiddeld 200 - 240 sociale huurwoningen.	In de Woonvisie 2020-2025 is het toevoegen van 200 - 240 sociale huurwoningen per jaar opgenomen. Dit betreft de netto toevoeging van nieuwbouw minus sloop en verkoop. We maken prestatieafspraken met de corporaties en huurdersorganisaties over aantallen te bouwen, te verkopen en te slopen sociale huurwoningen. Vanuit de woondeals die begin 2023 zijn afgesloten met het rijk streven we naar het toevoegen van meer sociale huur dan opgenomen in de woonvisie. Dit in overleg met de woningcorporaties. Tevens sturen we bij private ontwikkelingen op het toevoegen van sociale- en middenhuur woningen, op locaties waar dit mogelijk en wenselijk is. Dit conform de (doelen in de) Strategische Woningbouwprogrammering.	
	Toelichting: Conform de huidige planning worden er dit jaar 200 huurwoningen toegevoegd door de corporaties. Het gaat om 6 projecten, waarvan bij 5 de geplande oplevering in december is. Hierdoor is de verwachting dat er ook wat door zal schuiven naar begin volgend jaar. Verder is de oplevering voorzien van 400 semi-zelfstandige sociale huurwoningen voor studenten in het project Proxima. Daarnaast worden er door ontwikkelaars middenhuurwoningen gerealiseerd.	

Financiële toelichting

Deelprogramma 1.3 Wonen

	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
01.3.1 Stimuleren/reguleren woningmrk	4.949	6.732	6.732	0
01.3.2 Doelgroepen	6.428	8.433	8.434	-1
01.3.3 Kwaliteit en duurzaamheid	15.998	20.237	20.037	200
01.3.4 Overig Wonen	19.177	19.212	19.212	0
Totaal lasten	46.552	54.615	54.415	200
<i>Baten</i>				
01.3.1 Stimuleren/reguleren woningmrk	500	2.239	2.239	0
01.3.2 Doelgroepen	609	2.616	2.616	0

01.3.3 Kwaliteit en duurzaamheid	8.007	12.266	12.266	0
01.3.4 Overig Wonen	17.987	17.987	17.987	0
Totaal baten	27.103	35.107	35.107	0
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	600	600	600	0
Totaal onttrekkingen	0	221	221	0
Totaal deelprogramma 1.3	-20.049	-19.887	-19.687	200

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

1.3.1 Stimuleren/reguleren woningmarkt	Lasten	Baten
Woontoezicht (PM)		
Op 21 december 2022 heeft de raad besloten de bestuurlijke boete voor de Huisvestingsverordening in te voeren. Het doel van het invoeren van deze bestuurlijke boete is het tegengaan van ongewenste effecten op de woningmarkt in Groningen. Inmiddels is de bestuurlijke boete een volledig kalenderjaar toegepast en heeft een evaluatie plaatsgevonden. Uit deze evaluatie volgde onder meer de aanbeveling om een apart en lager boetetarief (250 euro) in te stellen bij snel gelegaliseerde situaties waarbij er geen verstoring van de woningmarkt is. Door effectuering van deze maatregel verwachten wij dit jaar de oorspronkelijk begrote opbrengst uit de bestuurlijke boetes (500 duizend euro) niet te gaan halen. Het is momenteel nog niet mogelijk om het financiële effect hiervan in te schatten. Dus is dit op PM gezet.		
1.3.4 Overig wonen		
Bouwleges (PM)		
In 2024 verwachten we een daling in het aantal vergunningsaanvragen, met name voor de grote bouwprojecten. Dit zal leiden tot lagere legesopbrengsten, waarvan op dit moment de omvang nog niet te bepalen is. De daling van het aantal vergunningsaanvragen wordt vooral veroorzaakt door de huidige onzekere marktomstandigheden in de bouwsector. Het is momenteel nog niet mogelijk om het financiële effect hiervan in te schatten. Dus is dit op PM gezet.		

Programma 2: Leefomgeving en Veiligheid

Veiligheid

Het aantal demonstraties neemt toe, denk aan de recente demonstratie bij de Rijksuniversiteit Groningen. Daarbij hebben calamiteiten, bijvoorbeeld rond de meikermis, veel van onze inzet en de inzet van de politie gevraagd.

In de Groningse binnenstad hebben we de handhaving op horecaondernemingen die aanhoudende problemen veroorzaken voor de openbare orde, aangescherpt. Er zijn inmiddels meerdere vergunningen ingetrokken. Ook zijn we op een aantal bedrijventerreinen gestart met een pilot om ondernemers op via publiek private samenwerking weerbaarder te maken tegen ondermijning. Vanuit onze regionale aanpak ondermijning versterken we het totale systeem en pakken we gelegenheidsstructuren regionaal aan. Bijvoorbeeld door een actiematige campagne op jeugd en drugs te ontwikkelen.

Het aantal incidenten met personen met onbegrepen gedrag blijft stijgen. Bij mensen met multiproblematiek is een domeinoverstijgende aanpak een voorwaarde: veiligheid en zorg zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. We zijn daarom gestart met een provinciaal project vanuit het programma Grip op Onbegrip. Met de pilot bestuurlijk toezicht richten we ons op ernstige overlastgevers door bestuursrechtelijke maatregelen in te zetten om mensen richting hulpverlening te bewegen.

We spannen ons in om overlast in wijken te verminderen. We zijn zichtbaar op straat en bevorderen de leefbaarheid en veiligheid. Tot slot zijn er flinke stappen gezet in de realisatie van het plan van aanpak FC Groningen. Toch zien we dat concrete realisatie op een aantal onderdelen weerbarstig en ingewikkeld blijft.

Kwaliteit van de leefomgeving

Binnen het beleidsveld Leefkwaliteit van de buitenruimte hebben zich enkele ontwikkelingen voorgedaan die onze aandacht vragen, naast de in de begroting vermelde activiteiten.

Om invulling te geven aan het principe 'Water en Bodem sturend' hebben we de afgelopen periode intensievere samenwerking gezocht met waterschappen en waterbedrijf om meer grip te krijgen op ons watersysteem.

De gemeente zet zich in voor de transitie van het landelijk gebied. Samen met de gehele voedselketen en andere overheden werken we aan duurzaam, gezond, eerlijk en betaalbaar voedsel met perspectief voor de landbouw. Het door het Rijk ingestelde transitiefonds, o.a. bedoeld om maatregelen te bekostigen die nodig zijn om de stikstofbelasting van de natuur terug te dringen, is uit het hoofdlijnenakkoord gehaald.

Ook in Europa zijn onderdelen uit de Green deal tbv landbouw afgezwakt, zoals bijvoorbeeld het klimaatdoel voor de landbouw en een voorstel voor het halveren van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit maakt de toekomstplannen voor het verduurzamen van de landbouw onzeker. De versterkingsproblematiek zorgt voor een grotere opgave voor monumenten, karakteristiek en archeologie in voormalige gemeente Ten Boer.

Beheer en onderhoud en afval en grondstoffen

Een schone en aantrekkelijke leefomgeving staat centraal in ons streven naar een hoge leefkwaliteit. Steeds meer inwoners doen gezamenlijk mee aan deze inspanningen. We werken hierin samen om onze buurten en dorpen vorm te geven en te beheren. Juist vanuit de gedachte van maatschappelijk gedreven beheer, zijn we in 2022 gestart met het ontwikkelen van de nieuwe beheerstrategie. We zetten in op de maatschappelijke opgaven (waardengestuurd beheer) en beleving van bewoners (belevingsgestuurd beheer). Deze twee componenten samen zullen de nieuwe beheerstrategie vormen. In 2023 zijn we gestart met een uitgebreid participatietraject waarin we inwoners hebben gevraagd wat zij belangrijk vinden in het beheer van de openbare ruimte. Mede op basis daarvan zijn we aan de slag gegaan met uitwerking van de nieuwe beheerstrategie die ter inspraak is gelegd.

Tevens realiseren we samen onze ambitie om in 2030 afvalvrij te zijn. We hechten veel waarde aan het scheiden en hergebruiken van afval en grondstoffen. We zijn op dit moment bezig met het opstellen van een startnotitie voor de

organisatie van een burgerberaad met als thema Groningen afvalvrij 2030 te organiseren. Daarnaast heeft uw raad een krediet beschikbaar gesteld voor het realiseren van een circulariteitshub. Tot slot zijn we in het voorjaar gestart met twee pilots om de inzameling van groente- fruit- en tuinafval in onze gemeente uit te breiden, met name bij hoogbouw.

Deelprogramma 2.1: Kwaliteit van de leefomgeving

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Onderhoud en beheer van de openbare ruimte		
Communicatie, inwoners informeren en motiveren irt afval scheiden, grondstofhergebruik en circulariteit.	Kantoorruimte voor Duurzaam Groningen en energiecoaches	
	Toelichting: We wachten op Duurzaam Groningen	
Data en sturing	Deelnemen aan de landelijke Benchmark huishoudelijk afval.	
	Toelichting: In 2024 doen wij niet mee aan de landelijke Benchmark. Dit doen wij 1x per 2 jaar en de eerst volgende keer is 2025 en gaat dan over het jaar 2024.	
Leefkwaliteit		
Een openbare ruimte waar meer ruimte is voor groen, sporten, spelen en ontmoeten	Starten met de werkzaamheden voor de herinrichting van het Damsterplein.	
	Toelichting: Herinrichting vindt plaats vanaf 2025, nu al tijdelijke maatregelen en verwijderen van plantenbakken.	
Erfgoed draagt bij aan de kwaliteit en leefbaarheid van onze gemeente, nu en straks	De bouwhistorische verwachtingenkaart van de 17e-eeuwse stad afronden.	
	Toelichting: Capaciteitsproblemen zorgen voor vertraging	
	Cultuurhistorische waarden ook verbinden aan landschappelijke waarden en maatwerk leveren om deze in het omgevingsplan te borgen.	
	Toelichting: voorbereidend werk is opgestart, maar de weerbarstigheid van implementatie met omgevingswet zorgt ervoor dat het dit jaar niet kan worden afgerond.	

Financiële toelichting

Deelprogramma 2.1 Kwaliteit van de leefomgeving

	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
02.1.1 Beheer & Onderh Openb. Ruimte	89.569	88.228	88.228	0
02.1.2 Afval en grondstoffen	32.860	30.971	31.722	-751
02.1.3 Leefkwaliteit	6.545	6.169	6.170	-1
Totaal lasten	128.974	125.368	126.120	-752
<i>Baten</i>				
02.1.1 Beheer & Onderh Openb. Ruimte	37.883	37.883	37.883	0
02.1.3 Leefkwaliteit	39.569	37.596	38.346	750
02.1.3 Leefkwaliteit	265	265	265	0
Totaal baten	77.717	75.744	76.494	750
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	30	30	30	0
Totaal onttrekkingen	182	182	182	0
Totaal deelprogramma 2.1	-51.105	-49.472	-49.474	-2

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

2.1.2 Afval en grondstoffen	Lasten	Baten
Afvalstoffenheffing (geen afwijking)	-750	750

Op de afvalstoffenheffing wordt zowel aan de baten- als aan de lastenkant een afwijking verwacht. Aan de batenkant verwachten we een voordeel van 750 duizend euro door de vastgestelde dividenduitkering van de afvalverwerker Omrin (200 duizend euro) en een hogere verwachte opbrengst voor de inzameling van Plastic, Metaal en Drankkartons (550 duizend euro).

Er worden lagere lasten verwacht van 470 duizend euro, door een lagere jaarlijkse bijdrage aan de ARCG (180 duizend euro) en een achterloop van investeringen (290 duizend euro).

Het voordelige saldo op de baten en de lasten van 1,2 miljoen euro (470 duizend euro + 750 duizend euro) wordt aan de lastenkant verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing, waardoor er per saldo geen resultaat is.

Deelprogramma 2.2: Veiligheid

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Effectieve verbinding tussen veiligheid en zorg		
Minder jeugdoverlast en meer perspectief voor jongeren met problematisch gedrag.	In de noordelijke wijken zetten we extra jeugdboa's in en continueren we het extra jongerenwerk in de avonduren en weekenden.;	
	Toelichting: Er wordt al geruime tijd gewerkt met extra jongerenwerk in de avonduren en er zijn extra jeugdboa's aangesteld. T.a.v. de jeugdboa's geldt dat door personeelsverloop de inzet niet continu op volle sterkte is	
Meer aansluiting tussen veiligheid- en zorgprofessionals op het gebied van personen met onbegrepen of verward gedrag én een gevaarrisico.	We onderzoeken hoe we de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek Meldpunt Overlast en Zorg (organisatorisch) inbedden en opvolgen;	
	Toelichting: In de opvolging van de aanbevelingen hebben we prioriteit gegeven aan die aspecten die direct de dienstverlening aan onze inwoners raakt. De komende periode zullen we verder opvolging geven aan de verbeterpunten en de aanbevelingen.	
Veilige en leefbare omgeving		
Goede balans in levendigheid en leefbaarheid door evenementen	We gaan op zoek naar nieuwe (tijdelijke) evenementenlocaties, om betere spreiding van evenementen te kunnen realiseren;	
	Toelichting: Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen kijken we naar de mogelijkheden voor evenementen. Er is geen specifiek project op uitbreiding van het aantal evenemententerreinen.	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering. Met de volgende indicator(en) wordt de voortgang van de uitvoering van ons beleid gemeten.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2024	Prognose 2024
Integrale controles ondermijning		
Aantal integrale controles i.s.m. onze veiligheidspartners	8	

Financiële toelichting

Deelprogramma 2.2 Veiligheid

Beleidsveld

Primitieve
begroting 2024

Actuele begroting 2024

Prognose
VGR 24-1

Verwachte
afwijking VGR 2024

Lasten

02.2.1 Ondermijning

1.395

1.395

1.395

0

02.2.3 Maatschappelijke onrust en pol	491	491	491	0
02.2.4 Veiligheid en Zorg	5.100	5.100	5.100	0
02.2.5 Veilige leefomgeving	10.955	10.925	10.724	201
02.2.6 Crisisbeheersing en brandweer	24.727	24.727	24.878	-151
Totaal lasten	42.668	42.637	42.587	49
Baten				
02.2.1 Ondernijning	0	0	0	0
02.2.3 Maatschappelijke onrust en pol	0	0	0	0
02.2.4 Veiligheid en Zorg	2.301	2.301	2.301	0
02.2.5 Veilige leefomgeving	3.129	3.129	3.329	200
02.2.6 Crisisbeheersing en brandweer	17	17	17	0
Totaal baten	5.447	5.447	5.647	200
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal deelprogramma 2.2	-37.221	-37.189	-36.940	249

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

Wij verwachten geen financiële afwijkingen groter dan 500 duizend euro binnen dit deelprogramma.

Programma 3: Vitaal en Sociaal

Werk en Inkomen

De instroom in bijstand is licht toegenomen in de eerste maanden van het jaar. De uitstroom naar werk blijft iets achter op de doelstelling. De arbeidsmarkt is minder krap geworden. Dat geldt niet voor alle sectoren, zoals zorg, ICT en techniek. Inwoners die recent in de bijstand zijn gekomen, helpen we op weg terug naar werk. Daarnaast hebben we te maken met een grote groep inwoners die nog niet direct aan het werk kunnen. Daar werken we aan het verminderen van belemmeringen en aan ontwikkeling. Dat doen we vanuit vertrouwen. We gaan met inwoners in gesprek en stellen we een plan van aanpak op waarin staat wat nodig is voor om een stap te maken richting sociale activering, maatschappelijke participatie of richting een betaalde (basis) baan. Ook gaan meer mensen aan het werk met een loonkostensubsidie en lopen we op koers met het aantal nieuwe basisbanen. Het totale aantal basisbanen zal aan het einde van 2024 iets lager uitvallen dan beoogd. Dit wordt verklaard doordat mensen met pensioen gaan.

Via onze gebiedsgerichte aanpak zijn we toegankelijker voor onze inwoners en kunnen we meer maatwerk bieden door de aanwezigheid van expertise rondom inkomensdienstverlening en GKB. We zetten ons in om iedereen met een uitkering te spreken.

Verder geven we uitvoering aan ons programma brede aanpak armoede en schulden waar we inzetten op het verbeteren van onze dienstverlening bij het helpen en doorbreken van (intergenerationele) problemen bij armoede en schulden.

We voeren het beleidsplan Schuldhelpverlening 2024-2028 uit zodat onze inwoners met schulden eerder, beter en sneller kunnen helpen.

Onderwijs

In mei 2024 heeft de raad de geactualiseerde versie van het Scholenplan Gro Up vastgesteld. Gro Up 2024-2039 is het vervolg op het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2020-2039 'Investeren in onderwijs'. Gro Up stuurt op zowel de fysieke kant van de onderwijshuisvesting, zoals de capaciteit en kwaliteit van de gebouwen, als op het vergroten van de kansengelijkheid, het tegengaan van de (onderwijs)segregatie en het behalen van de doelstellingen uit de onderwijsagenda.

Zorgen zijn er om de complexiteit en heftigheid van de problemen van kinderen en jongeren. We zien dit momenteel vooral terug bij de enorm hoge werkdruk bij leerplicht. Maar het uit zich bijvoorbeeld ook in volle scholen voor speciaal onderwijs en krapte in de hulpverlening. Daarnaast is er sprake van veel schoolverzuim van nieuwkomers die naar de ISK gaan.

We zien ook grote problematiek bij de voortijdig schoolverlaters. Door persoonlijke en psychische problematiek stoppen jongeren met school. Ook een verkeerde schoolkeuze en de gunstige arbeidsmarktsituatie maken dat momenteel meer jongeren kiezen voor werk boven onderwijs.

Welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit

De regionale voorzieningen MO/VO worden gefinancierd vanuit het Rijk via de DUMO en DUVO. De centrumgemeente wordt niet voor indexatie gecompenseerd: dit landt bij de regiogemeenten in het Gemeentefonds. Vanaf 2025 zijn we vanuit het regionale programma genooddaakt om bij alle gemeenten (naar rato) geld te vragen om de MO/VO voorzieningen in stand te houden. Het regionale programma BW&O komt uiterlijk eind 2024 met een aantal scenario's rondom de financiële houdbaarheid van de MO/VO voorzieningen.

Sport en bewegen

In mei 2024 heeft de raad het Ambitiedocument van het Masterplan (door)ontwikkeling sportaccommodaties 2037 vastgesteld. In dit ambitiedocument geven we aan dat we aan de hand van de beleidsuitgangspunten dat sport- en beweegvoorzieningen nabij, toegankelijk en uitnodigend voor iedereen zijn, duurzaam en functioneel en dat sport en bewegen nadrukkelijk onderdeel is van een gezonde leefomgeving. Het in maart 2024 geactualiseerde Capaciteitsonderzoek sportaccommodaties is een van de richtinggevende stukken bij de verdere uitwerking in een Uitvoeringsagenda Masterplan.

Cultuur

Eind januari van dit jaar hebben de instellingen die in aanmerking willen komen voor een meerjarige subsidie in onze nieuwe cultuurnota 2025-2028 een aanvraag ingediend bij de Kunstraad. Alle aanvragen worden o.a. beoordeeld op artistieke kwaliteit, op impact en op het wel of niet zijn van een toevoeging aan onze culturele infrastructuur. Tegelijkertijd zijn wij bezig met het vorm en inhoud geven aan de beleidsambities in de nieuwe cultuurnota 2025-2028. Onze kadernota 'Kunst en cultuur voor iedereen' 2021-2028 is voor 8 jaren vastgesteld, dat betekent dat deze ambities en kaders blijven staan maar dat we in de nieuwe cultuurnota nieuwe accenten aanbrengen waar mogelijk.

We merken nog steeds dat de culturele instellingen het financieel zwaar hebben, door alle kostenstijgingen van de afgelopen jaren en omdat de reserves zijn uitgeput. Het is voor sommige instellingen moeilijk het hoofd boven water te houden. Met deze instellingen voeren wij gesprekken over de bedrijfsvoering en de programmering.

Deelprogramma 3.1: Werk en inkomen

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Werk en activering		
<i>Werk in Zicht (Regionaal arbeidsmarktbeleid)</i>		
<i>Werk</i>		
Meer inwoners in een uitkeringssituatie weten met behulp van passende ondersteuning hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten en succesvol uit te stromen naar een (reguliere) betaalde baan of als ondernemer, al dan niet via een scholingstraject. Hierin gaan we kennis en vakmanschap stimuleren.	Realiseren van 65 extra basisbanen. Zo komen we op een totaal van 185 in 2024; Toelichting: Hoewel de instroom van mensen op een basisbaan volgens planning loopt, gaan we het totaal eind 2024 niet helemaal halen omdat er mensen met pensioen zijn gegaan.	
Inkomensondersteuning en schuldhulpverlening		
<i>Schuldhulpverlening</i>		
Minder huishoudens raken in een financieel kwetsbare - of zelfs (problematische) schuldensituatie;	We zetten in op het bieden van een adempauze voor mensen die al schulden hebben door een pauzeknop te introduceren.	
Daar waar dit wel gebeurt willen we de financiële situatie door tijdige en gerichte ondersteuning eerder stabiliseren en - daar waar mogelijk - laten leiden tot (financieel) herstel en een hogere uitstroom naar een financieel gezonde, zelfstandige, situatie.	Toelichting: Op basis van het Plan schuldhulpverlening vindt momenteel een onderzoek plaats naar de mogelijkheden hiervan. We sluiten aan bij de landelijke aanpak.	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2024	Prognose 2024
1. Werk en activering		
Aantal personen met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar:		
• Een regulier betaalde baan	700	
2. Inkomensondersteuning en schuldhulpverlening		
Aantal personen met een uitkering levensonderhoud in het kader van de Participatiewet (bijstand):		
• Totaal aantal uitkeringen levensonderhoud	Afname	
Toelichting: het aantal mensen in de bijstand neemt langzaam weer wat toe. Hoewel er nog sprake is van een krappe arbeidsmarkt, wordt de krapte wel minder. Het		

aantal personen dat 3 jaar of langer in een financieel afhankelijke situatie verkeert neemt weer wat toe.		
• Waarvan aantal (of %) personen met bijstand dat parttime inkomsten heeft uit arbeid	Toename	
Toelichting: Het aantal personen met parttime inkomsten blijft de laatste periode stabiel. De mensen die nu in de bijstand zitten hebben meer ondersteuning nodig om stappen richting werk te maken. Door de gebiedsgerichte aanpak stimuleren een vervolgstap te maken bijv. via parttime werk.		
• Waarvan aantal (of %) uitkeringen levensonderhoud dat behoort tot de groep verkerend in een langdurig financieel afhankelijke situatie (≥ 3 jaar)	Afname	
Toelichting: We zien nog geen afname. Via het project intensief begeleiden ondersteunen we mensen gedurende 9-12 weken met intensieve coaching gericht op ontwikkeling en uiteindelijk werk.		

Financiële toelichting

Deelprogramma 3.1 Werk en inkomen

	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
03.1.1 Werk en activering	79.591	81.056	81.577	-521
03.1.2 Inkomen en armoedeverlichting	217.650	217.115	216.703	413
Totaal lasten	297.241	298.172	298.280	-108
<i>Baten</i>				
03.1.1 Werk en activering	19.291	19.457	19.130	-327
03.1.2 Inkomen en armoedeverlichting	170.184	170.184	174.588	4.404
Totaal baten	189.475	189.641	193.718	4.077
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	5.535	5.535	5.535	0
Totaal deelprogramma 3.1	-102.231	-102.995	-99.027	3.968

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

03.1.1 Werk en activering	Lasten	Baten
Sociale werkvoorziening	144	246

Op de Sociale Werkvoorziening (SW) verwachten we een voordeel van 390 duizend euro. Dit is als volgt opgebouwd:

Loonkosten SW en Nieuw Beschut (N 365 duizend euro)

We hebben een nadeel van 125 duizend euro op loonkosten SW. Enerzijds hebben we 567 duizend euro hogere kosten door een loonstijging van 2,25% per 1 juli en door nieuwe CAO afspraken die onder andere hogere reiskostenvergoedingen tot gevolg hebben. (De effecten van de meicirculaire 2024 zijn verwerkt in deze prognose). Anderzijds hebben we een voordeel van 442 duizend euro door een lager aantal fte's en doordat de RVU minder wordt gebruikt.

Op loonkosten Nieuw Beschut hebben we een nadeel van 240 duizend euro. Dit komt doordat de stijging van het WML groter is dan verwacht (nadeel 161 duizend euro), door een hoger aantal fte's als gevolg van een hogere instroom eind 2023 (nadeel 66 duizend euro) en door overige verschillen (13 duizend euro).

Omzet en materiaalkosten SW (N 311 duizend euro)

We hebben een lagere omzet uit detachering (nadeel 164 duizend euro), met name doordat de uitstroom hoger is dan verwacht. Daarnaast hebben we een nadeel van 147 duizend euro op iederz. Weliswaar is de omzet iederz 264 duizend euro hoger dan begroot maar daar tegenover staan ook hogere kosten voor inkoop en materialen (nadeel 411 duizend euro).

Extra budget infrastructuur sociale ontwikkelbedrijven (V 847 duizend euro)

Via de meicirculaire 2024 hebben we 997 duizend euro ontvangen ten behoeve van de transitie van het sociaal ontwikkelbedrijf naar de toekomst. De middelen zijn mede bedoeld ter compensatie van de relatief lage omzet, de verzwaring van de doelgroep en de loonstijging door de in 2023 afgesloten CAO. Van deze middelen zetten we 150 duizend euro in om de basis van het instroomportaal op orde te brengen en zetten we 847 duizend euro in voor dekking van tekorten SW.

Overig (V 219 duizend euro)

Overige verschillen tellen op tot een voordeel van 219 duizend euro.

Loonkostensubsidie	-784
De inzet van loonkostensubsidie (LKS) in de gemeente Groningen groeit sneller dan landelijk. Dit komt onder andere door de groei van het aantal afspraakbanen, hogere realisatie van het aantal Nieuw Beschut werkplekken, realisatie van de basisbanen, maar ook door de pilot brede inzet LKS. Hiervoor hebben we een risico opgenomen. Als gevolg van de financieringssysteem van het rijk leidt deze groei van het uitgavenaandeel pas met 1 jaar vertraging tot een verhoging van het aandeel in het landelijke budget. Wij verwachten daardoor in 2024 een tekort op de LKS van 784 duizend euro. Rond 1 oktober wordt het definitief macrobudget LKS 2024 vastgesteld, mogelijk heeft dat nog een dempend effect op het verwachte tekort.	
Afspraakbanen	-213

We verwachten een nadeel van 156 duizend euro op personeelskosten als gevolg van ziektevervanging (nadeel 108 duizend euro) en enkele overige verschillen (nadeel 48 duizend euro). Daarnaast zijn de lasten voor externe jobcoaching 57 duizend euro hoger dan begroot.		
Basisbanen	60	-573
Op basisbanen verwachten wij een nadeel van 513 duizend euro. Dit komt met name doordat bijdragen van externe partijen tot nu toe uitblijven (nadeel 361 duizend euro). Ook is het aandeel NPG subsidie 2024 lager dan verwacht doordat een groter deel aan 2023 is toegerekend (nadeel 49 duizend euro). Daarnaast zijn er meer ambtelijke loonkosten dan begroot (nadeel 81 duizend euro). De overige verschillen tellen op tot een nadeel van 22 duizend euro.		
Door toename van het aantal basisbanen stijgen ook de uitgaven LKS. De hogere uitgaven leiden pas met 1 jaar vertraging tot een hoger LKS budget. We verwachten hierdoor een tekort van 661 duizend euro in 2024. Dit nadeel is opgenomen onder 'loonkostensubsidie'.		
Overig	273	
Overige verschillen tellen op tot een voordeel van 273 duizend euro.		
03.1.2 Inkomen en armoedeverlichting	Lasten	Baten
BUIG	467	4.012
Bij de publicatie van het voorlopig budget BUIG 2024 in oktober 2023 bleek het budgetaandeel voor 2024 hoger dan verwacht. Het verwachte nadelige saldo op de BUIG voor 2024 verbeterde hierdoor met 4,0 miljoen euro van 6,3 miljoen euro nadeel naar 2,3 miljoen euro nadeel. Hierover is uw raad geïnformeerd via een brief met kenmerk 323867-2023.		
Ten opzichte van deze prognose houden we nu rekening met een extra verbetering van 0,5 miljoen euro omdat het gerealiseerde uitgavenaandeel in 2023 lager was dan gedacht.		
Schuldhelpverlening	1.137	
Momenteel werken wij aan uitvoering van het Beleidsplan Schuldhelpverlening (SHV) en het plan Brede aanpak armoede en schulden. Hiervoor zijn middelen beschikbaar uit het bestemmingsvoorstel 2023, intensiveringsmiddelen en de SPUK Kansrijke wijk. Daarnaast is in de begroting schuldhelpverlening 2024 een bedrag van 1,137 miljoen euro opgenomen dat in de septembercirculaire van 2023 beschikbaar is gesteld voor Bijzondere Bijstand en vroegsignalering. Dit betreft incidentele middelen met een bestedingstermijn van 2 jaar. We verwachten deze middelen niet nodig te hebben in 2024 maar in te zetten in 2025.		
Bijzondere bijstand	-1.015	200
Op basis van de taakstelling vanuit het COA (gelijk aan het jaar 2023) verwachten we 600 duizend euro hogere lasten voor kredietverlening statushouders. Hier staan hogere opbrengsten tegenover vanuit de terugbetalingsverplichting bij deze regeling (200 duizend euro). Verder verwachten we een nadeel van 267 duizend euro als gevolg van de uitspraak van de rechter inzake Beschermingsbewind. Dit nadeel betreft de kosten van een aantal bezwaar- en beroepszaken, bestaande uit vergoedingen met terugwerkende kracht en reguliere verstrekkingen met ingang van 2024. Ten slotte verwachten we ook op andere onderdelen van de Bijzondere bijstand een toename van lasten (148 duizend euro).		
Studietoeslag	-461	
In lijn met 2023 verwachten wij ook in 2024 een sterke toename van het aantal verstrekkingen van studietoeslag. In de begroting 2024 is hiervoor 0,7 miljoen euro extra beschikbaar gesteld		

vanuit het resultaat op de middelen energietoeslag studenten 2023. Het budget studietoeslag 2024 bedraagt hierdoor 1,458 miljoen euro. Omdat wij verwachten 1,919 miljoen euro uit te geven voorzien wij een nadeel van 461 duizend euro.

Overig	284	192

Overige verschillen tellen op tot een voordeel van 476 duizend euro.

Deelprogramma 3.2: Onderwijs

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
2. Voortijdig schoolverlaten en leerlingenvervoer		
Voortijdig schoolverlaten Meer kinderen en jongeren volgen onderwijs en ronden hun onderwijs carrière af met een erkend diploma.	In 2024 evalueren we de huidige regionale VSV-aanpak samen met onderwijs en andere partners. We stellen een nieuw plan van aanpak op voor de periode vanaf 2025 tot/met 2028. Aanpak van 2023 wordt voortgezet in 2024. Vooruitlopend op nieuwe wetgeving in 2025 gaan we meer inzetten op doorstroom van jongeren naar werk. We verstevigen de samenwerking met professionals in de gebieden. We gaan extra inzet plegen op de doelgroep nieuwkomers. Tenslotte implementeren we de nieuwe landelijke naam van het RMC: Doorstroompunt.	
	Toelichting: We willen dat onze aanpak ertoe leidt dat steeds minder leerlingen verzuimen of voortijdig de schoolverlaten. Momenteel zien we echter dat door toenemende complexiteit van problemen bij jongeren deze doelen niet worden gehaald.	
Aansluiting jeugdhulp-onderwijs Kinderen en jongeren worden optimale kansen geboden om zich te ontwikkelen met als uitgangspunt dat elk kind onderwijs krijgt en dat dit zo gewoon mogelijk is.	We gaan in het kader van de experimenteerregeling onderwijs-zorgarrangementen experimenten verder ontwikkelen, monitoren en onderzoeken op het effect voor zowel de kinderen, ouders, onderwijs en de gemeente Groningen.	
	In de experimenten kan er meer flexibel gehandeld worden en kan knellende wet- en regelgeving opzij worden geschoven. In plaats van losse indicaties wordt met collectieve inzet van jeugdhulp gewerkt.	
	Toelichting: We willen dat alle kinderen profiteren van ons beleid. Momenteel is het echter nog zo dat de het oplossen van knelpunten in de hele keten van onderwijs en jeugdhulp (meer) tijd vraagt. Daarom kunnen we niet zeggen dat ieder kind op dit moment optimale ontwikkelingskansen wordt geboden.	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2024	Prognose 2024
% Schoolverzuimers dat succesvol is teruggeleid naar het onderwijs (schooljaar)	Gelijk/ Toename	

Financiële toelichting

Deelprogramma 3.2 Onderwijs

Beleidsveld	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
<i>Lasten</i>				
03.2.1 Onderwijskansen	35.582	37.875	37.077	798
03.2.2 Voorkomen schooluitval	5.533	5.555	5.343	212
Totaal lasten	41.115	43.430	42.420	1.010
<i>Baten</i>				
03.2.1 Onderwijskansen	11.245	11.595	11.595	0
03.2.2 Voorkomen schooluitval	1.533	1.564	1.564	0
Totaal baten	12.778	13.159	13.159	0
<i>Reserve mutaties</i>				
Totaal toevoegingen	6.647	4.575	4.575	0
Totaal onttrekkingen	982	990	990	0
Totaal deelprogramma 3.2	-34.002	-33.856	-32.846	1.010

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

03.2.1 Onderwijskansen	Lasten	Baten
Verlengde Schooldag	488	

De Verlengde Schooldag (VSD) is voortdurend in ontwikkeling en het aantal deelnemende scholen en activiteiten groeit. Deze ontwikkeling kost tijd en wij zijn daarbij afhankelijk van het onderwijs. In 2024 starten de nieuw ontwikkelde plannen deels na de zomer.

Voor de VSD zijn zowel rijksmiddelen beschikbaar (NPG en Kansrijke Wijk) als gemeentelijke middelen (2,3 miljoen euro). De rijksmiddelen zetten wij als eerste in, gevolgd door de gemeentelijke middelen. Door de tijd die nodig is voor uitrol van de plannen verwachten wij dit jaar 488 duizend euro niet in te zetten.

Overig	310

Overige verschillen leiden tot een voordeel van 310 duizend euro.

03.2.2 Voorkomen schooluitval	Lasten	Baten

Overig	212

Overige verschillen leiden tot een voordeel van 212 duizend euro.

Deelprogramma 3.3: Welzijn, gezondheid en zorg

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Publieke gezondheid		
Jongeren hebben een betere mentale gezondheid	Het uitvoeren van het 'actieplan mentale gezondheid jongeren'.	
	Toelichting: Het actieplan is op het moment van schrijven nog niet formeel vastgesteld. Wel wordt er al gewerkt in de geest van het concept actieplan.	
Huiselijk geweld		
- Inwoners van Groningen weten dat geweld nergens thuis hoort. - Huiselijk geweld wordt door slachtoffers, omstanders en professionals eerder gesignaleerd en sneller gemeld.	Het prioriteren van de capaciteit van WIJ Groningen met meer inzet in Noordelijke wijken;	
	Toelichting: WIJ Groningen kan nog niet aangeven wat specifiek nodig is in de Noordelijke wijken.	

- Alle professionals in de daartoe aangewezen sectoren maken gebruik van de meldcode huiselijk geweld/kindermishandeling. - Professionals veiligheid en zorg, omstanders en potentiële slachtoffers herkennen de signalen van intieme terreur, stalking en de risico's op femicide en weten waar men terecht kan voor hulp; - Slachtoffers en plegers van huiselijk geweld ontvangen zo snel mogelijk effectieve hulp en nazorg.	Het beter benutten van de Wet tijdelijk huisverbod.	
	Toelichting: we hebben hierover overleg gevoerd met de politie e.a. betrokken partijen. Dit heeft nog niet geleid tot een toename van het aantal huisverboden. Ook recent landelijk onderzoek wijst op knelpunten in de uitvoering van de Wet tijdelijk huisverbod en de verwachting is dat hierop landelijke maatregelen worden getroffen.	
	Het faciliteren van een laagdrempelig steunpunt waar alle Groningers terecht kunnen voor vragen en advies over seksueel geweld.	
	Toelichting: deze actie is vanuit het Gronings Offensief tegen seksueel geweld nog niet opgepakt, omdat er nu ook landelijke ontwikkelingen zijn m.b.t. de vormgeving van diverse advies- en meldpunten m.b.t. huiselijk en seksueel geweld waar het landelijk CSG bij betrokken is.	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2024	Prognose 2024
Zorg en veiligheid		
Aantal huisverboden	>40	
Toelichting: We hebben hierover overleg gevoerd met de politie e.a. betrokken partijen. Dit heeft nog niet geleid tot een toename van het aantal huisverboden. Ook recent landelijk onderzoek wijst op knelpunten in de uitvoering van de Wet tijdelijk huisverbod en de verwachting is dat hierop landelijke maatregelen worden getroffen		

Financiële toelichting

Deelprogramma 3.3 Welzijn, gezondheid en zorg	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
03.3.1 Stimulering samenlevingsopbouw	19.949	19.683	19.716	-33
03.3.2 Publieke gezondheidszorg	9.905	11.867	12.058	-191
03.3.3 Passende ondersteuning	271.403	273.950	272.976	974

03.3.4 Zorg en veiligheid	36.128	37.159	31.143	6.016
Totaal lasten	337.385	342.660	335.894	6.766
Baten				
03.3.1 Stimulering samenlevingsopbouw	1.203	1.203	1.231	28
03.3.2 Publieke gezondheidszorg	485	2.170	2.170	0
03.3.3 Passende ondersteuning	3.522	6.556	6.556	0
03.3.4 Zorg en veiligheid	9.010	9.010	9.010	0
Totaal baten	14.220	18.939	18.967	28
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	8.375	8.375	8.375	0
Totaal onttrekkingen	7.776	7.872	7.872	0
Totaal deelprogramma 3.3	-323.764	-324.224	-317.430	6.794

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

0.3.3 Passende ondersteuning	Lasten	Baten
WMO	2.393	
Omdat de volumeontwikkeling op dit moment van het jaar nog niet goed zichtbaar is, rekenen we in de prognose 2024 vooral met de doorwerking van jaarrekening 2023. Dit speelt met name bij huishoudelijke hulp. Het gemiddeld aantal inwoners in zorg wordt nu ruim 100 lager ingeschat dan bij het opstellen van de begroting en de indicatieomvang komt lager uit. Dat geeft een voordeel van 1,0 miljoen euro ten opzichte van de begroting. Op begeleiding hebben we een incidentele meevaller van 0,4 miljoen euro door de contractueel afgesproken afroaming overwinst 2023. Ten slotte verwachten we een voordeel van 1,0 miljoen euro op hulpmiddelen/woonvoorzieningen omdat de lasten als gevolg van het nieuwe contract structureel lager blijken te zijn.		
Beschermd Wonen	1.785	
We verwachten voor de centrumregeling Beschermd Wonen een voordelig resultaat van 4,4 miljoen euro in de regio. Voor de Gemeente Groningen betekent dit een resultaat van 1,8 miljoen euro. Dit is het gevolg van lagere zorgkosten. Deze zijn lager doordat de gemiddelde indicatiewaarde lager is dan verwacht; daarnaast is het groeipercentage naar beneden bijgesteld op basis van de realisatie in 2023; ook is het aantal cliënten Beschermd Wonen aan het begin van het jaar lager dan verwacht.		
Jeugd	-3.204	
Ten opzichte van de begroting van 86,6 miljoen euro verwachten we een nadeel van 3,2 miljoen euro (= 3,7%). Naast doorwerking vanuit 2023 (hogere lasten met name door stijging van de		

gemiddelde kosten per cliënt) verwachten we extra lasten als gevolg van aanpassing van het tarief van de gecertificeerde instellingen, onvoldoende dekking voor indexering en hogere solidaire kosten. Dit laatste met name door extra kosten in het kader van de transformatie Jeugdzorg Plus.

Daarnaast spelen er diverse ontwikkelingen. Omdat de impact hiervan nog niet te kwantificeren is, hebben we hier in de prognose geen rekening mee kunnen houden. Dit betreft onder meer het effect van toename kleinschalige voorzieningen, de basisjeugdhulp, eventuele volume groei, haalbaarheid realisatie taakstelling vanuit de hervormingsagenda en verrekening vanuit de specifieke uitkering in het kader van de wijziging van het woonplaatsbeginsel.

Omdat de ontwikkeling van de zorgkosten in 2024 grillig en onzeker is houden we rekening met een bandbreedte van plus en min 2,5 miljoen euro.

03.3.4 Zorg en Veiligheid	Lasten	Baten
MO	4.791	
We verwachten voor de uitvoering van de centrumregeling Maatschappelijke Opvang (MO) en Vrouwenopvang (VO) een tekort van 5,6 miljoen euro in 2024. Dit wordt gedekt uit resterende incidentele middelen van MO uit voorgaande jaren (9,9 miljoen euro) en een voordeel van 400 duizend euro uit lagere subsidievaststellingen over 2023. Het overschot dat resteert is 4,8 miljoen euro. Dit gebruiken we om de verwachte tekorten in 2025 en verder te dekken.		
VO	1.075	
Wij ontvangen voor de periode 2022-2025 jaarlijks middelen om het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming in de regio in te voeren en extra ondersteuning te kunnen organiseren voor gezinnen met meervoudige problematiek. Onderdeel hiervan zijn de proeftuinen die in juni van start gaan. We verwachten hierbij 895 duizend euro over te houden in 2024 en in te zetten in 2025. Daarnaast hebben we een voordeel van 180 duizend euro op het aandachtsgebied schadelijke praktijken. In 2024 werken we het plan van aanpak uit, waarna in 2025 uitvoering zal plaatsvinden.		
VO - huiselijk geweld	150	
Vanuit het gemeentelijke actieplan huiselijk geweld kindermishandeling en geweld tegen vrouwen is 850 duizend euro beschikbaar. We verwachten 150 duizend euro niet in te zetten. De wordt veroorzaakt doordat enkele activiteiten een aanlooptijd hebben gehad waardoor deze gedurende 2024 van start zullen gaan.		

Deelprogramma 3.4: Sport en bewegen

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Sportieve infrastructuur		
Gelijke afspraken voor de (buiten)sportverenigingen	Gelijke afspraken met sportaanbieders over beheerplannen maken.	

	Toelichting: In 2024 wordt dit niet afgerond. De basisinventaris van de beheerplannen is afgerond. In 2025 wordt dit verder opgepakt.	
	Free running parcours ontwikkelen.	
	Toelichting: Uitvoering later dan beoogd, niet in 2024 . Er wordt gezocht naar een geschikte locatie met verschillende stakeholders.	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2024	Prognose 2024
% Klanttevredenheid (op basis van klanttevredenheidsonderzoeken) over sportaccommodaties aangaande:		
• Gymzalen en dojo's	80%	
Toelichting: de respons is laag. Uit de respons valt af te leiden dat men met name ontevreden is over de hygiëne in de gymzalen.		

Financiële toelichting

Deelprogramma 3.4 Sport en bewegen	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
03.4.1 Sportieve infrastructuur	35.512	35.227	33.531	1.696
03.4.2 Ontwikkelen sportief kapitaal	2.334	2.555	2.555	0
Totaal lasten	37.846	37.782	36.086	1.696
<i>Baten</i>				
03.4.1 Sportieve infrastructuur	10.971	10.923	10.579	-344
03.4.2 Ontwikkelen sportief kapitaal	964	1.185	1.185	0
Totaal baten	11.935	12.107	11.763	-344
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	296	296	296	0
Totaal onttrekkingen	315	555	555	0

Totaal deelprogramma 3.4	-25.892	-25.416	-24.064	1.352

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

03.4.1 Sportieve infrastructuur	Lasten	Baten
Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) sportgebouwen	853	
Vanuit de verwachting dat het MJOP geactualiseerd zou zijn, hebben we in de begroting 2024 rekening gehouden met een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening. Omdat de actualisatie nog niet is afgerond, hebben we nog geen onderbouwing om de dotatie al te verhogen en realiseren we een voordeel van 500 duizend euro. Daarnaast voeren we vanwege de onderhanden zijnde actualisatie de reguliere jaarlijkse prijsindexatie niet door (voordeel 353 duizend euro).		
Stelpost kapitaallasten	428	
Bij het instellen van de voorziening voor meerjarenonderhoud sportgebouwen is het budget voor de vervangingsinvesteringen apart gezet. Door fluctuaties in de vervangingen is hier incidenteel vrijval op (totaal 428 duizend euro, waarvan 195 duizend euro Kardinga betreft).		
Overig	415	-344
Overige verschillen tellen op tot een voordeel van 71 duizend euro.		

Deelprogramma 3.5: Cultuur

Resultaten

Wat willen we bereiken (resultaten)	Wat gaan we daarvoor doen (activiteiten)	Behalen we onze doelen
Sportieve infrastructuur		
Gelijke afspraken voor de (buiten)sportverenigingen	Gelijke afspraken met sportaanbieders over beheerplannen maken.	
	Toelichting: In 2024 wordt dit niet afgerond. De basisinventaris van de beheerplannen is afgerond. In 2025 wordt dit verder opgepakt.	
	Free running parcours ontwikkelen.	

	Toelichting: Uitvoering later dan beoogd, niet in 2024 . Er wordt gezocht naar een geschikte locatie met verschillende stakeholders.	

Prestatie indicatoren

Met de prestatie-indicatoren wordt de prognose van de uitvoering van ons beleid in dit beleidsveld weergegeven. De gerealiseerde doelstellingen worden hier niet gemeld. Wij geven alleen een toelichting op verwachte afwijkingen in de uitvoering. Met de volgende indicator(en) wordt de voortgang van de uitvoering van ons beleid gemeten.

Prestatie indicator(en)	Beoogd 2024	Prognose 2024
Aantal cultuurinstellingen dat kan worden aangemerkt als:		
Financieel gezond en weerbaar (op basis van criteria: 'prognose' sluitende exploitatie en voldoende weerstandsvermogen)	34	
<i>Toelichting:</i> De financiële positie van onze culturele instellingen staat onder druk. Dit is niet alleen in Groningen het geval, maar in het hele land. De afgelopen jaren heeft de sector te maken gehad met de effecten van de coronamaatregelen, hoge inflatie, financiële impact van fair pay en hoge energielasten. Van 3 instellingen hebben we gevraagd een herstelplan aan te leveren. gebied van organisatie en bedrijfsvoering. De andere instellingen houden we nauwlettend in de gaten.		

Financiële toelichting

Deelprogramma 3.5 Cultuur

	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
03.5.1 Culturele infrastructuur	36.816	36.333	39.362	-3.029
03.5.2 Cultuur beleven	27.193	28.966	28.966	0
Totaal lasten	64.009	65.299	68.328	-3.029
<i>Baten</i>				
03.5.1 Culturele infrastructuur	16.614	16.597	19.587	2.990
03.5.2 Cultuur beleven	732	2.168	2.168	0
Totaal baten	17.346	18.765	21.754	2.990
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	6.182	6.182	6.182	0
Totaal onttrekkingen	4.668	4.733	4.733	0

Totaal deelprogramma 3.5	-48.177	-47.983	-48.023	-40

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

03.5.1 Culturele infrastructuur	Lasten	Baten
Programmering horeca	-2.810	2.990
We verwachten dat 2024 een druk jaar wordt voor programmering en horeca. Dit levert hogere baten op maar ook hogere lasten (onder andere door inhuur personeel).		
Overig	-219	
Overige verschillen tellen op tot een nadeel van 219 duizend euro.		

Programma 4: Dienstverlening en bestuur

Deelprogramma 4.1: Dienstverlening

Financiële toelichting

Deelprogramma 4.1 Dienstverlening	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
04.1.1 Publieke dienstverlening	17.968	18.529	17.265	1.264
Totaal lasten	17.968	18.529	17.265	1.264
<i>Baten</i>				
04.1.1 Publieke dienstverlening	5.037	5.037	4.705	-332
Totaal baten	5.037	5.037	4.705	-332
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0

Totaal deelprogramma 4.1	-12.931	-13.493	-12.560	933

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

04.1.1 Publieke dienstverlening	Lasten	Baten
Namenrecht: invoering dubbele geslachtsnaam	464	-332

Per 1 januari 2024 hebben ouders de mogelijkheid om bij de geboorteaangifte of erkenning van een kind te kunnen kiezen voor een dubbele geslachtsnaam. Met de invoering is ook een overgangsregeling van kracht waarbij ouders gedurende één jaar de mogelijkheid hebben met terugwerkende kracht een dubbele geslachtsnaam te kiezen. De verwachting was dat 21% van de ouders gebruik zouden maken van mogelijkheid voor een dubbele geslachtsnaam. Echter op basis van het eerste kwartaal van dit jaar verwachten we nu dat dit aanzienlijk minder zal zijn. Hierdoor verwachten we minder inzet van personeel van 464 duizend euro en de leges inkomsten vallen hierdoor ook lager uit met 332 duizend euro. Per saldo een voordelig resultaat van 132 duizend euro.

Inhuur burgerzaken	400

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt is het slechts beperkt mogelijk om extern personeel in te huren. De werkzaamheden worden deels opgevangen door vast personeel uit de backoffice. We verwachten dat hierdoor een deel van het inhuurbudget vrijvalt in 2024.

Overige afwijkingen	400

De overige verschillen tellen op tot een voordeel van 400 duizend euro.

Deelprogramma 4.2: College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing

Financiële toelichting

Deelprogramma 4.2 College, raad, wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
04.2.1 College en Raad	8.591	47.321	22.673	24.648
04.2.2 Gebiedsgericht werken	13.284	13.255	13.293	-38
04.2.3 Wijkvernieuwing	8.427	8.427	8.427	0
Totaal lasten	30.302	69.004	44.393	24.611

<i>Baten</i>				
04.2.1 College en Raad	2.050	27.748	27.304	-444
04.2.2 Gebiedsgericht werken	1.075	1.075	1.075	0
04.2.3 Wijkvernieuwing	8.997	8.997	8.997	0
Totaal baten	12.122	37.820	37.376	-444
<i>Reserve mutaties</i>				
Totaal toevoegingen	16.479	16.922	16.922	0
Totaal onttrekkingen	30.400	33.445	33.445	0
Totaal deelprogramma 4.2	-4.259	-14.661	9.506	24.167

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

04.2.1 College en raad	Lasten	Baten
Concerneffecten gemeentefonds	21.600	

Het verwachte voordelige resultaat van 21,6 miljoen euro wordt veroorzaakt door het concerneffect van de septembercirculaire 2023 en meicirculaire 2024. Het structurele effect hebben wij verwerkt in het meerjarenbeeld voor de begroting 2025.

De voordelige effecten van de septembercirculaire komt in hoofdzaak door de accresbijstelling van het rijk. Deze stijgt vooral door een verwacht hogere loonontwikkeling in 2024. De verwachting was dat we het effect nodig zouden hebben voor onze CAO-ontwikkeling. De looneffecten vallen echter mee zodat een bedrag van 8,6 miljoen euro dit jaar kan vrijvallen. De meicirculaire geeft een voordeel van 13 miljoen euro: 8,1 miljoen structureel en 4,9 miljoen incidenteel.

Landelijke ontwikkelingen

Op basis van actuele cijfers van het Centraal Planbureau wordt het accres verlaagd met 1,5 miljoen euro door een lagere loon- en prijsontwikkeling.

De verwachte onderuitputting van het BTW compensatiefonds in 2023 komt 3,4 miljoen euro hoger uit dan we hadden geraamd op basis van de verwachting bij de septembercirculaire 2023. Gezien de forse bijstelling van de onderuitputting BCF houden we voorzichtigheidshalve rekening met een structureel voordeel van 2,4 miljoen euro vanaf 2024. Bij de septembercirculaire 2024 wordt een eerste inschatting van de ruimte onder het plafond voor 2024 geraamd. Op dat moment zullen we onze raming 'ruimte onder het plafond BCF' mogelijk herzien.

In het raadsvoorstel meicirculaire 2024 stellen we om de extra geraamde onderuitputting BCF voor 2 miljoen euro aan te wenden voor het realiseren van de resterende taakstelling 'leniger en flexibeler begroten' uit de begroting 2020.

Plaatselijke ontwikkelingen

De algemene uitkering gemeentefonds wordt verdeeld via diverse verdeelmaatstaven. De inschatting van de maatstaven is geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2024. Dit doen we op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de waarderingkamer en de jaarrekening 2023.

Bijstelling van diverse maatstaven leiden tot een voordelige bijstelling van 9,2 miljoen euro. De belangrijkste ontwikkelingen die hieraan ten grondslag liggen zijn een hoger aantal huishoudens met een laag inkomen, minder bijstandsontvangers en een hogere OZB-belastingcapaciteit.

Effect voorgaande jaren

Uit de Rijksvoorjaarsnota blijkt dat de ruimte onder het plafond BTW compensatiefonds in 2023 voor een bedrag van 3,4 miljoen euro hoger dan we hadden geraamd op basis van de verwachting bij de septembercirculaire 2023. Dat levert voor 2024 een incidenteel voordeel op. In de meicirculaire 2024 is aangegeven dat de uitkeringsfactor in 2023 is verhoogd met 3 punten vanwege de ontwikkeling van maatstaven. Dit is een voordeel van 1,5 miljoen euro.

Nacalculatie compensatie loon- en prijsontwikkelingen

2.039

Via het verzamelvoorstel 24-1 is een nacalculatie doorgevoerd van de loon- en prijscompensatie over de jaren 2022 tot en met 2024. Dit levert een voordeel op van afgerond 2 miljoen euro. De actuele raming van het Centraal Planbureau geeft een gewijzigde prijsontwikkeling voor de jaren 2022 tot en met 2024 aan. Dat levert over die jaren een klein voordeel op. De loonontwikkeling voor 2024 is iets lager dan geraamd. De CAO-ontwikkeling voor gemeenteambtenaren komt nagenoeg uit op onze eerdere raming. Het voordeel komt met name door de lagere sociale premies.

Hervormingen

-400

-444

Het verwachte nadeel op de hervormingen bedraagt dit jaar 844 duizend euro.

In de begroting resteert nog een in te vullen taakstelling leniger en flexibeler begroten van 2,4 miljoen euro. In het raadsvoorstel meicirculaire 2024 stellen we voor om deze taakstelling voor een bedrag van 2 miljoen euro in te vullen. Daarmee resteert een nadeel van 400 duizend euro.

In de begroting 2024 is een dekking opgenomen van 1,34 miljoen euro van te verwachten rijksmiddelen voor armoede en schulden. In de Rijksvoorjaarsnota staat dat gemeenten 40 miljoen euro vanaf 2024 ontvangen voor armoede en schulden via het gemeentefonds. Ons aandeel hierin is 896 duizend euro. Voor 2024 t/m 2026 resteert daarmee nog een taakstelling van 444 duizend euro. Vanaf 2027 is het tekort 1,34 miljoen euro per jaar.

Energielasten

399

Vanwege de excessieve prijsontwikkeling van de energielasten is in de begroting 2024 gerekend met een bijstelling van de energielasten van 5,1 miljoen euro. Op basis van actuele cijfers valt de toename met afgerond 400 duizend euro mee. Dit levert dit jaar een voordeel op. Dit structurele effect hebben wij verwerkt in het meerjarenbeeld voor de begroting 2025.

Programma nieuwkomers

300

Op basis van de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne is de verwachting dat de normvergoeding van het Rijk de werkelijke lasten overstijgt. In 2023 was het resultaat op project nieuwkomers 6 miljoen euro. Het verschil met het verwachte resultaat 2024 komt door de lagere normvergoeding vanuit het Rijk en de hogere exploitatiekosten door het openen van nieuwe locaties in 2024 (o.a. de opvang de Held III).

Vrijval budget duurzame inzetbaarheid

500

In de begroting zijn structureel middelen beschikbaar gesteld voor duurzame inzetbaarheid van oudere medewerkers in de gemeentelijke organisatie. In 2023 is een initiatief gestart om een VWOW-regeling (Vermindering werkweek oudere werknemers) uit te werken vanaf 2024.

Op dit moment is nog niet zeker is of en per wanneer deze regeling uitgevoerd gaat worden. Daarom verwachten een onderbesteding van het budget van 500 duizend euro.

Overig	210
Aan overige afwijkingen verwachten wij een voordeel van 70 duizend euro.	

Deelprogramma 4.3: Algemene inkomsten en post onvoorzien

Financiële toelichting

Deelprogramma 4.3 Algemene inkomsten en post onvoorzien	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
04.3.1 Algemene Inkomsten	9.955	9.955	8.058	1.897
04.3.2 Post Onvoorzien	185	185	185	0
Totaal lasten	10.140	10.140	8.243	1.897
<i>Baten</i>				
04.3.1 Algemene Inkomsten	855.963	866.853	866.283	-570
04.3.2 Post Onvoorzien	0	0	0	0
Totaal baten	855.963	866.853	866.283	-570
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	0	0	0	0
Totaal deelprogramma 4.3	845.823	856.714	858.040	1.326

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

04.3.1 Algemene inkomsten	Lasten	Baten
Treasury	1.897	224

Op het taakveld treasury verwachten we dit jaar een voordeel van 2,1 miljoen euro. De stand van de reserves en voorzieningen ligt hoger dan begroot. De extra rente over reserves en voorzieningen leidt tot een nadeel van 0,4 miljoen euro. De lager dan geraamde stand van vaste activa en grondexploitaties leidt door een lagere rentetoerekening tot een nadeel van 1,6 miljoen euro. Doordat we minder leningen hoeven aan te trekken in verband met de lagere financieringsbehoefte is er een rentevoordeel van per saldo 4,1 miljoen euro.

Dividenden	-794
Aan dividenduitkeringen over 2023 ontvangen wij 794 duizend euro minder dan begroot: Enexis 687 duizend en BNG 107 duizend euro.	
Bij Enexis is ten opzichte van 2022 sprake van een winstdaling door sterk oplopende kosten die nog niet goed gemaakt konden worden uit de (gereguleerde) aansluittarieven. De kostenstijging wordt verklaard door hogere inkoopkosten voor transport en distributieverliezen, alsmede hogere operationele kosten.	
Ook bij de BNG is sprake van een lichte winstdaling. Dit werd veroorzaakt door een lager resultaat uit financiële transacties, dat voor een deel gecompenseerd werd door hogere renteresultaten.	

Deelprogramma 4.4: Overhead en ondersteuning organisatie

Financiële toelichting

Deelprogramma 4.4 Overhead en ondersteuning organisatie	Primitieve begroting 2024	Actuele begroting 2024	Prognose VGR 24-1	Verwachte afwijking VGR 2024
Beleidsveld				
<i>Lasten</i>				
04.4.1 Overhead	143.339	143.826	143.518	307
04.4.2 Ondersteuning organisatie	7.957	7.190	7.190	0
04.4.3 Werken derden	2.131	2.391	2.391	0
Totaal lasten	153.427	153.407	153.100	307
<i>Baten</i>				
04.4.1 Overhead	9.317	9.149	9.567	418
04.4.2 Ondersteuning organisatie	1.616	1.217	1.217	0
04.4.3 Werken derden	2.131	2.391	2.391	0
Totaal baten	13.064	12.757	13.175	418
Reserve mutaties				
Totaal toevoegingen	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen	147	147	147	0

Totaal deelprogramma 4.4	-140.216	-140.502	-139.778	725

Toelichting van het verschil tussen de actuele begroting 2024 en de prognose 2024 (alleen bij verschillen in baten en lasten > 500 duizend euro).

Is de totale afwijking op het deelprogramma niveau > 500 duizend euro, dan worden de afwijkingen op beleidsveldniveau die hieraan ten grondslag liggen toegelicht. Het kan dus zijn dat de onderliggende afwijkingen per beleidsveld lager zijn dan 500 duizend euro, maar per deelprogramma optellen tot > 500 duizend euro.

04.4.1 Overhead	Lasten	Baten
Brandveilig gebruik gemeentelijke gebouwen	1.319	
Voor het uitvoeringsprogramma brandveilig gebruik gemeentelijke gebouwen is in 2021 een budget beschikbaar gesteld. Het project nadert zijn einde, de nacalculatie is in 2024 aan uw raad aangeboden met een positief incidenteel resultaat van 1,3 miljoen euro.		
ICT	-235	
Als gevolg van de nieuwe aanbesteding ICT en het terughalen van ICT-diensten naar de gemeente zijn er dit jaar een 4-tal grote ICT-projecten waarbij de verwachting is dat door de complexiteit de kosten hoger zullen uitvallen. Dit komt met name door de inzet van personeel en externe deskundigheid. Dit levert naar verwachting een nadeel op van 235 duizend euro.		
Opleidingskosten	-583	
Wij verwachten dit jaar 583 duizend euro meer aan opleidingskosten uit te geven dan begroot. Deze overschrijding wordt vooral veroorzaakt door verplichte opleidingen voor de uitvoering van taken en door extra ICT-gerelateerde opleidingen in verband met het terughalen van ICT-taken.		
Overige afwijkingen bedrijfsvoering	-194	418
Het nadeel op de lasten wordt voor een groot deel veroorzaakt door een verwachte storting in de voorziening spaarverlof. Het voordeel op de baten ontstaat door meer uitleen van personeel zoals inzet van projectmedewerkers bij derden.		

Paragrafen

Paragraaf 1: Wijkontwikkeling en wijkvernieuwing

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen deze paragraaf.

Paragraaf 2: Duurzaamheid

Wij verwachten op dit moment geen afwijkingen in de uitvoering van beleid binnen deze paragraaf.

Paragraaf 9: Bedrijfsvoering

Strategische HR-agenda

Arbeidsmarktstrategie

Nadat in 2023 de basis is gelegd voor de arbeidsmarktstrategie, met onder andere het nieuwe Carrière Centrum en onze werkgeverspropositie, ligt de focus in 2024 op de optimalisatie van de onderliggende processen en het beleid. We zetten in op behoud van medewerkers waarbij we enerzijds een boost geven aan de interne doorstroom en mobiliteit en daarnaast ongewenste uitstroom willen voorkomen. Daarnaast blijft de verdere uitvoering van de arbeidsmarktstrategie onze aandacht vragen en hebben inmiddels een leidende rol wat betreft het onderzoek naar regionale samenwerking op het gebied van onderlinge uitwisseling van personeel, re-integratie en gezamenlijke traineeships en/of wervingscampagnes.

Organisatieontwikkeling

Om een aantrekkelijke werkgever met bevlogen medewerkers te blijven is het belangrijk te investeren in sterk en inspirerend leiderschap. We zijn inmiddels halverwege het door deelnemers goed beoordeelde gemeentelijke leiderschapsprogramma dat in 2023 is gestart. Daarnaast zetten we de eerste stappen om onze strategische personeelsplanning binnen directies op elkaar af te stemmen. Hierdoor zijn resultaten samen te voegen en makkelijker te vergelijken, zodat deze als waardevol gereedschap kan fungeren voor de ontwikkeling van onze medewerkers enerzijds en een effectieve arbeidsmarktstrategie anderzijds.

Duurzame inzetbaarheid

Ons voornaamste doel is te zorgen dat medewerkers inzetbaar zijn en blijven voor de interne en externe arbeidsmarkt. Hierbij werken we langs drie pijlers, te weten vitaliteit, mobiliteit en leren & ontwikkelen. Onderwerpen die organisatie breed opgepakt worden zijn regie op verzuim, een andere opzet voor het werkbelevingsonderzoek (incl. werkdruk) en de herijking van de gesprekscyclus.

Diversiteit en inclusie

De nieuwe functie van adviseur Diversiteit en Inclusie helpt ons om de doelen, zoals vastgesteld in het Plan van Aanpak, te realiseren. Op dit moment staat de sociale veiligheid binnen de organisatie hoog op de HR-agenda. Voor alle leidinggevenden binnen de gemeente wordt op dit moment een training ontwikkeld op dit thema. Daarnaast willen we als werkgever een afspiegeling zijn van de samenleving en dat betekent dat we er naar streven een inclusieve werkgever te zijn waar iedereen zich thuis én veilig voelt. Waarin we elkaar accepteren en respecteren, ongeacht afkomst, geloofsovertuiging, geaardheid of andere diversiteitskenmerken. We organiseren op dit moment trainingen in het inclusief werven en selecteren voor leidinggevenden en medewerkers die (regelmatig) deelnemen in selectiecommissies.

Slot en nacalculaties

Slotcalculaties

Q1 2025	Oosterhamrikzone
Q1 2025	Nesciopark
Q1 2025	Eemspoort
Q3 2024	Ket Bornholmstraat 50
Q3 2024	Friesestraatweg 137A

Nacalculaties

Q3 2024	Station Haren
Q3 2024	A-Kwartier
Q3 2024	Netwerkanalyse HOV-maatregelen (incl. UMCG-Noord)
Q3 2024	Tunnel Paterswoldseweg
Q3 2024	Tunnel Papiermolen
Q3 2024	Revitalisering Woonschepenhaven
Q4 2024	Meerjaren investeringen openbare ruimte kredieten 2020 en 2021
Q1 2025	Nacalculatie Esserberg veld 1,3 en 5
Q1 2024	Brandveilig gebruik gemeentelijke gebouwen
Q2 2024	Silkeborgweg
Q3 2024	Programma Transitie DIV
Q3 2024	VASD
Q3 2024	BC Outsourcing

Voortgang van onderzoeken doeltreffendheid en doelmatigheid

Beleidskeuzes en scenario's Jeugdstelsel

“In het onderzoeksplan DM-DT2024 is aangegeven dat we KPMG hebben gevraagd om te objectiveren of keuzes in het jeugdstelsel en jeugdbeleid tot alternatieve en betere uitkomsten kunnen leiden. Dit onderzoek is inmiddels afgerond en we hebben uw raad hierover per brief (kenmerk 399502-2023) geïnformeerd. Op 24 april heeft KPMG in een beeldvormende raadsessie het rapport toegelicht.

In het rapport concludeert KPMG dat het jeugdstelsel van de gemeente Groningen een stabiele hoofdvorm met een uitdagende populatie kent. Onze gemeente heeft al veel stappen gezet in de doorontwikkeling en financiële beheersbaarheid van het jeugdstelsel.

Vanuit de Hervormingsagenda moeten we vanaf 2027 15,5 miljoen euro besparen. In onze meerjarenbegroting hebben we er rekening mee gehouden dat een deel van deze besparing niet realiseerbaar is. We moeten nog een besparing realiseren die oploopt tot 9,8 miljoen vanaf 2027. Binnen de Hervormingsagenda Jeugd is een reeks maatregelen opgesteld om passende jeugdhulp te bereiken, zowel inhoudelijk als financieel. De beschreven maatregelen hebben volgens KPMG een besparingspotentieel van 4,2 miljoen euro dat kan oplopen tot 7,3 miljoen euro. Dit betekent dat de benoemde besparingsmaatregelen onvoldoende zijn om de resterende taakstelling te realiseren.

Het rapport bevestigt ons idee dat we op de goede weg zijn, dat we al diverse stappen in de doorontwikkeling en financiële beheersbaarheid van het jeugdstelsel hebben genomen. En dat in lijn met diverse landelijke ontwikkelingen vervolgstappen nodig zijn. De aanbevelingen uit het rapport van KPMG nemen we mee bij de implementatie van de Hervormingsagenda en de voorbereiding op de begroting 2025.”

Hybride werken

In 2021 en 2022 heeft het Programma Hybride Werken het ‘nieuwe normaal’ binnen onze gemeente geanalyseerd en een richting voor de toekomst geadviseerd. Het rapport ‘Hybride Werken gemeente Groningen’ is in november 2022 in het CDO besproken. Het advies in het rapport is overgenomen: de gemeente Groningen kiest voor hybride werken waarbij thuiswerken binnen bepaalde kaders wordt gefaciliteerd. De concerndirectie kiest als kader voor aanwezigheid voor een minimale aanwezigheid van 50% van de aanstelling.

Hiermee is dit onderzoek afgerond.

Strategisch huisvestingsplan

Het strategisch huisvestingskader is inmiddels vertaald naar een strategisch huisvestingsplan: het plan waarin is beschreven hoe optimale huisvesting wordt georganiseerd in de grootste kantoorlocaties. Het strategisch

huisvestingsplan heeft op dit moment een conceptuele status. Ter toetsing vinden gesprekken plaats met de belangrijke stakeholders. Daarna wordt het plan afgerond en volgt het besluitvormingstraject.

Hervormingen

De stand van zaken van de lopende hervormingen vindt u bij deelprogramma [4.2 College, raad, wijkontwikkeling en wijkvernieuwing](#).